

Sunday Chabura

רחיצה ביו"ט

הרב ירחמיאל פילד

ג רמב"ם שם ס שם
משנה. ע הסכמת רב
הפוסקים. פ טור
כפרוש תוספות שם וכן
דעת הר"ף והרא"ש
וכן כתבו הרמב"ם
בפרק ו ושאר פוסקים.
צ טור ותוספת שם.
ק הר"ף ורמב"ם שם.

אכל אם הוא בצנעה, מתר לקבר בו לערב בכדי שיעשו, ויאפלו בשהוא בפרהסיא אינו אסור אלא לאותו ישראל שנעשה בשבילו, אבל לישראל אחר מתר, (עד) והוא שיעמיתין בכדי שיעשו: **טז.** אינו יהודי (עד) שהביא בשבת הלילין (פרוש, כלי כגון תלילים שקולם מעורר הכבי) לספד בהם ישראל, לא יספד בהם לא הוא ולא אחרים **עז** שיעמיתין לערב בכדי שיכבאו (עז) ממקום קרוב. (עז) ואם ידע בודאי שממקום פלוני הביאם בשבת, (עח) ימיתין לערב כדי שיכבאו מאותו מקום, ואחר כך מתרים בין לו ובין לאחרים. (עט) והני מלי כשהביאם דרך רשות הרבים, אבל אם לא הביאם אלא דרך פרמלית, כיון שלא נעשה בהם אסור תורה אין צריך להמתין כדי שיכבאו אלא **פ** מתרים לערב מיד: **טז.** **קס*** (פ) ספק אם הובאו מחוץ לתחום או מתוך התחום, (פא) חוששין שמא מחוץ לתחום הובאו:

שכו דיני רחיצה בשבת. וכו' י"ג סעיפים:

א. אסור לרחץ **ב** כל גופו, אפלו כל אבר ואבר (ג) לבד, אפלו **כ*** במים שהוחמו מערב שבת, בין אם הם בכלי בין אם הם בקרקע, (ד) ויאפלו לשפף המים על גופו ולהשתטף אסור, אבל מתר לרחץ (ה) בהם פניו ידיו ורגליו. הגה (ו) או שאר אברים, כל שאינו רוחץ כל גופו (בית יוסף

א שבת לט בריהא וכו'
יהורה. ב ממרא שם
וכשמואל שם. ג שם.
ד שם בבביתא.

שערי תשובה

(א) כל גופו. עין פאר היטב. ועין בשו"ת חכם צבי סימן יא שאוסר לנשים לטבל כליל שבת בממין, ועין בשו"ת נודע ביהודה מהר"א חננאל סימן כד וכה שהוא היה פזוהר להפליגו שיתנו חמין בערב שבת למקנה בעוד היום גדול כדי שלכשתתקן לא יהיו רק פושטין, ובפושטין שני רק בממין אסור, עין שם, וכן כתב בתפארת צבי סימן ט עין שם שקתב לישב הכרי תחם צבי מה שקתב לענין רחיצה בין השמשות אף שקבלו הקהל שבת, עין שם. ועין בשו"ת חוט השני סימן פג בענין טבילת נשים כליל שבת.

ברחיצה, ומקום שאין מנהג יש להתיר, רק שלא תרחץ בכגד שלא תבא לידי סחיטה, עד כאן לשונו:

באר היטב

סימן רמד סעיף ג מגן אברהם: **יג.** שיעמיתין. ואם הביאין דרך סרטיא שהוא מפרסם, אסור עולמית כמו בקבר בסעיף יד, ורמב"ם: **יט.** מתרים. עין ש"ז שקתב, ודקא לאחרים מתרים לערב מיד, אבל הוא צריך להמתין כדי שיכבאו, עין שם: **כ.** ספק וכו', ופשוט דגם כאן שיהי הני תנאים שנוכרו בסעיף ט, ש"ז:
כ. כל גופו. הוא הדין רב גופו, כנסת הגדולה. וכתב משאת בנימין סימן ה', וכתבמה לי שלא נהגו הנשים ללבש לבנים בשבת ויום טוב, ואפשר משום שאין יודעים לזהר ברחיצה, ומקום שאין מנהג יש להתיר, רק שלא תרחץ בכגד שלא תבא לידי סחיטה, עד כאן לשונו:

משנה ברורה

דפרהסיא וכדלקמיה. התמירו בו חכמים טפי, והוא הדין בכל מלי דפרהסיא שנעשה בשביל ישראל **טז** אסור לו עולמית [מגן אברהם בשם הרמב"ם]. אבל מדברי הש"ז בשם הר"ן משמע דדוקא הכא התמירו חכמים לאסור עולמית, משום שגנאי הוא לישראל שיקבר בקבר מפרסם שנתחלל בו שבת בשבילו, אבל בשאר מלאכות, בכל גוני אינו אסור רק בכדי שיעשה, ועין סוף סימן תרסד, וכדברי הר"ן מצאתי עוד **י"ג** ואף על גב דלאחר לא שיהי למגזר שמא יאמר לאינו יהודי בשבת לעשות כדי שיהיה מוכן למוצאי שבת, מכל מקום לא חלקו בדבר שנעשית בו מלאכה גמורה בשביל ישראל. ודע, דבכל המלאכות שנעשית בשביל ישראל דצריך להמתין בכדי שיעשו, אפלו אם אמר לו לאינו יהודי שיעשה עבורו, אף דעבד אסורא בזה, אפלו הכי אין צריך להמתין במוצאי שבת רק עד כדי שיעשו משום שלא יהנה ממלאכת שבת ולא יותר [מגן אברהם]: **טז** (עד) שהביא בשבת וכו'. מירי שהביא מחוץ לתחום, וגם היה דרך רשות הרבים, שנעשה אסור תורה, דאם לא היה דרך רשות הרבים **טז** היה מתר לאחרים לערב מיד: (עז) ממקום קרוב. דהינו מחוץ לתחום. ואם הביאין דרך סרטיא גדולה שהוא מפרסם, **טז** אסור לו עולמית, כמו שכתב סעיף יד לגבי ארון וקבר: (עז) ואם ידע בודאי וכו'. בין להתמיר, וכגון שהוא הרבה יותר מתחום, **טז** ובין להקל, כגון שהוא בתוך התחום, ומחמת שהביאין דרך רשות הרבים, לכה צריך להמתין עד כדי שיכבאו מאותו מקום, שלא יהנה ממלאכת שבת: (עח) ימיתין לערב כדי וכו'. רוצה לומר, אפלו הוא דבר המצוי במקום קרוב, כיון שבא עתה מרחוק צריך להמתין בכדי שיכבאו ממקום שבא (בית יוסף): (עט) והני מלי כשהביאם וכו'. קאי אתוך התחום, **טז** לכה מתר כשהביאין דרך פרמלית, אפלו לו, לערב מיד, דאם היה מחוץ לתחום, אפלו דרך פרמלית היה אסור לו בכדי שיכבאו, ולאחרים מיד, וכמו שפטרם לקמן בסימן תקטו סעיף ה'. ואף דעל פרמלית יש גם כן אסור דרבנן כמו על תחומין, מכל מקום הקלו בו משום שאינו מתנהג כל כך בהבאת האיני יהודי מתוך התחום: **טז** (פ) ספק אם הובאו וכו'. וגם כאן שיהי הני תנאים שנוכרו בסעיף ט [ש"ז]: (פא) חוששין שמא וכו'. ועל כן צריך **ג** גם כן להמתין בערב כדי שיכבאו מחוץ לתחום:

באר הלכה

טז [י"ג] ספק אם הובא מחוץ לתחום וכו'. הנה אף דבסעיף ז כתב לענין ספק דיש אומרים דלערב מתר מיד, וידוע שהוא שיטת המקלין בספקא, כאן בסעיף זה סתם להתמיר, וכן בסעיף ט ובסימן תקטו סתם גם כן להתמיר ובאר הגר"א לעיל בסעיף ז:

שכו א [י"ג] במים שהוחמו מערב שבת. ומצטער, אף על פי שאינו חלי כל הגוף, יש לומר דמתר לרחץ (והושי' ר' עקיבא איג'ר) •

י"ג בכמה ראשונים, ועל כן אין להתמיר בעת הצורך: (עד) והוא שיעמיתין וכו'. ואף על גב דלאחר לא שיהי למגזר שמא יאמר לאינו יהודי בשבת לעשות כדי שיהיה מוכן למוצאי שבת, מכל מקום לא חלקו בדבר שנעשית בו מלאכה גמורה בשביל ישראל. ודע, דבכל המלאכות שנעשית בשביל ישראל דצריך להמתין בכדי שיעשו, אפלו אם אמר לו לאינו יהודי שיעשה עבורו, אף דעבד אסורא בזה, אפלו הכי אין צריך להמתין במוצאי שבת רק עד כדי שיעשו משום שלא יהנה ממלאכת שבת ולא יותר [מגן אברהם]: **טז** (עד) שהביא בשבת וכו'. מירי שהביא מחוץ לתחום, וגם היה דרך רשות הרבים, שנעשה אסור תורה, דאם לא היה דרך רשות הרבים **טז** היה מתר לאחרים לערב מיד: (עז) ממקום קרוב. דהינו מחוץ לתחום. ואם הביאין דרך סרטיא גדולה שהוא מפרסם, **טז** אסור לו עולמית, כמו שכתב סעיף יד לגבי ארון וקבר: (עז) ואם ידע בודאי וכו'. בין להתמיר, וכגון שהוא הרבה יותר מתחום, **טז** ובין להקל, כגון שהוא בתוך התחום, ומחמת שהביאין דרך רשות הרבים, לכה צריך להמתין עד כדי שיכבאו מאותו מקום, שלא יהנה ממלאכת שבת: (עח) ימיתין לערב כדי וכו'. רוצה לומר, אפלו הוא דבר המצוי במקום קרוב, כיון שבא עתה מרחוק צריך להמתין בכדי שיכבאו ממקום שבא (בית יוסף): (עט) והני מלי כשהביאם וכו'. קאי אתוך התחום, **טז** לכה מתר כשהביאין דרך פרמלית, אפלו לו, לערב מיד, דאם היה מחוץ לתחום, אפלו דרך פרמלית היה אסור לו בכדי שיכבאו, ולאחרים מיד, וכמו שפטרם לקמן בסימן תקטו סעיף ה'. ואף דעל פרמלית יש גם כן אסור דרבנן כמו על תחומין, מכל מקום הקלו בו משום שאינו מתנהג כל כך בהבאת האיני יהודי מתוך התחום: **טז** (פ) ספק אם הובאו וכו'. וגם כאן שיהי הני תנאים שנוכרו בסעיף ט [ש"ז]: (פא) חוששין שמא וכו'. ועל כן צריך **ג** גם כן להמתין בערב כדי שיכבאו מחוץ לתחום:

שכו א (א) אסור לרחץ וכו'. גורה **א** שמא יבאו על ידי זה להחם בשבת: (ב) כל גופו. והוא הדין **ב** רב גופו, דרבו ככלו: (ג) לבד. וכל שכן אם רוחץ בדרך הרחיצה כל הגוף ביחד: (ד) ויאפלו לשפף וכו'. הינו, אפלו ממים שהוחמו מערב שבת, ויאפלו הם בקרקע: (ה) בהם. הינו, בחמין שהוחמו מערב שבת, אבל בחמין שהוחמו מערב שבת ויום טוב, רק שתזהר לרחץ בידיים ולא ואשה שלובשת לבנים בשבת ויום טוב מתרת לרחץ במקומות המטנפים, בחמין שהוחמו מערב שבת ויום טוב, רק שתזהר לרחץ בידיים ולא

שער הציון

בכרמלית בכדי שיכבאו: **טז** פ. והושי' ר' עקיבא איג'ר. ואף דבספק מחוץ לתחום בעלמא שלא בפת, כתבו לעיל בסעיף ט דהסכימו האחרונים למוצאי שבת מתר מיד, הכא במת חמיר טפי, עין שם בסעיף ט בהדושי שקתב טעם נכון לזה:
שכו א א. מגן אברהם: **ב.** מגן אברהם: **ג.** גמרא: **ד.** מגן אברהם בשם הפוסקים, וכן כתב הגר"א

יד עד. אף בקצין ככל גוני שרי מדינא, אלא שנתן להתמיר [מגן אברהם]: עה. הפאר והרמב"ן והרשב"א בחרושיהם, וכן בחרושי הר"ן בשם רבנו יהונתן: **טז** עו. אחרונים: עז. ט"ז ומגן אברהם ומלוכשי יום טוב והגר"א, ולא כלבוש: עח. תוספת שבת, וגם לפרוש המגן אברהם בסעיף קטן לד מקרה דהמחבר מירי מתחלה בכל גוני: עט. ב"ח ומגן אברהם ואלהי רבה ותוספת שבת, ולא כט"ז. אבל מבאר הגר"א משמע שסובר כט"ז ולו אסור אף

הַלְכוּת שַׁבַּת סִימָן שְׂכוּ

קסא. בְּאֵר הַגּוֹלֵה

בשם הראש"ש פרק תינוקות) והגני מלי (ו) בחמי האור. (ח) אָבֵל בַּחֲמֵי טַבְרִיאַ מִתַּר לַרְחֵץ אֶפְלוּ כָּל גּוֹפוֹ יַחַד. וְאֵין צְרִיף לֹמֵר (ט) בְּצוּנְגִין. וְהָא דְשָׂרֵי בַּחֲמֵי טַבְרִיאַ, דְּוָקָא בַּקֶּרְקַע, אָבֵל בְּכָלֵי לֹא, דְּאֵתִי לְאֶחְלוּפֵי בַּחֲמֵי האור: ב. יֵישׁ אוּמְרִים דְּהָא דְשָׂרֵי בַּחֲמֵי טַבְרִיאַ, דְּוָקָא כְּשֵׁאֵין הַמְּקוּם מְקַרְהַ, (י) אָבֵל אִם הַמְּקוּם מְקַרְהַ אָסוּר, מִשּׁוּם דְּאֵתִי לִידֵי זַעְה וְאָסוּר. (כ) וְיֵישׁ אוּמְרִים (יא) דְּמִתַּר לְהִזְיַע בַּחֲמֵי טַבְרִיאַ: ג. טֵאמַת הַמֵּיִם שְׁהִיא חֲמָה, אָסוּר יְלַהֲמֶשִׁיף לְתוֹכָהּ אֶפְלוּ מְעַרְבַּ שַׁבַּת (יב) סִילוּן (פרוש, צנור, מְרֻב וְסִילוּן דְּכָר אֶחָד הֵם) שֶׁל צוּנָן, וְפִי הַסִּילוּן (יג) יוֹצֵא חוּץ לְאֵמָה וּמִימֵיו נִשְׁפָּכִים לְעוּקָא (פרוש, גמא) שְׁבַקְרָקַע. וְאִם הַמְּשִׁיכוֹ, אָסוּרִים (יד) אֶפְלוּ הַמֵּיִם שֶׁנִּכְנְסוּ לָהּ מְעַרְבַּ שַׁבַּת בְּרַחֲיָצָה וּבִשְׂתִיָּה (טו) כְּאֵלוּ הוּחַמוּ בְּשַׁבַּת. כְּוָאִם הִבִּיא סִילוּן שֶׁל מָזָם (טז) מְעַרְבַּ יוֹם טוֹב, בְּיוֹם טוֹב בַּחֲמִין שְׁהוּחַמוּ בְּיוֹם טוֹב (טז) וְאָסוּרִין בְּרַחֲיָצָה וּמִתְרִין בְּשְׂתִיָּה: ד. לֹא יִשְׁתַּטֵּף אָדָם בְּצוּנָן כָּל גּוֹפוֹ וְיִתְחַמֵּם כִּנְגַד הַמְּדוּרָה, מִפְּנֵי שֶׁמִּפְשִׁיר מֵיִם שֶׁעָלוּ (יז) וְנִמְצָא בְּרוּחֵץ כָּל גּוֹפוֹ בַּחֲמִין, אָבֵל מִתַּר לְהִשְׁתַּטֵּף בְּצוּנָן (יח) אַחַר שְׁנִתְחַמֵּם אֶצֶל הָאֵשׁ: ה. (יט) מִיֵּשׁ אוּמְרִים שְׁצָרִיף לְזַהַר שְׁלֹא לְחַמֵּם יָדָיו (כ) אֶצֶל הָאֵשׁ אַחַר נְטִילָה אִם לֹא יִנְגַּבְּם תַּחֲלָה יָפָה:

בְּאֵר הַיֵּטֵב
 ג. לְהַמְשִׁיף. דְּהָרַי כְּמַטְמִין בְּכָר הַמוֹסִיף הַכֵּל, וְדוּקָא אִם מִמְשִׁיף בְּצוּנָן דְּרָף סִילוּן הַמְּקַף מִכָּל צַד, אָבֵל אִם הַמְשִׁיף מְעַרְבַּ שַׁבַּת צוּנְגִים לְחוּץ חֲמִין שִׁיתְעַרְבוּ יַחַד, שָׂרֵי, וְלָרִשִׁי גַם זֶה מְקַרְהַ הַטְּמֵנָה, וְעַיִן סִימָן רַגַּל סְעִיף ד' וְסִימָן שִׁיחַ סְעִיף יא, מִגֵּן אֲבָרְהָם: ג. הָאֵשׁ. אֶפְלוּ בַּמְּקוּם שֵׁאֵין הֵיךְ סוּלְדַת בּוֹ אָסוּר, עַיִן מִגֵּן אֲבָרְהָם:
 מְקַרְה שָׂרֵי, כִּינֵן שְׁהוּא כְּוִי בְּאֵר עַל גְּפֵי הַרְצֵן, אָבֵל לְרַחֵץ בַּחֲמֵי טַבְרִיאַ מִיךְ הַמְּעַרְבָה מִתַּחַת חֲמִין שֶׁהֵם לְרַפּוּאָה אָסוּר לְרַחֵץ בָּהֶם, וְקָרוֹב שְׂכָאִים לִידֵי חִלּוּל שַׁבַּת דְּאִוִּינָא, וְשֵׁנִי תַלְמִידֵי חֲכָמִים מֵאַרְץ יִשְׂרָאֵל הִסְכִּימוּ לְרַבְרֵי וְרַבְבֵי כִּי פוֹרֵץ גֵּדָר כּוֹ, עַיִן שָׂם. וְעַיִן לְקַמְן סִימָן שַׁחַ (בְּכַהֲנָ"ט) סְעִיף קָטָן לַהּ כְּשֶׁם הַמְּגַן אֲבָרְהָם:

שְׂעָרֵי תְּשׁוּבָה

הס מלהגיד מלטבל מבעוד יום במקום שאין מנהג זה, רק כמו שכתוב ביררה דעה סימן קצו, ובמקום שנהגין אין לעשות כן רק בשבת אחר אמירת ברכו שכבר נקרא שם שבת עליה, אבל לא כהל אפלו אחר אמירת ברכו, עין שם: (כ) ויש אומרים דמחר להזיע בחמי טבריא, וכתב בשו"ת מעיל צדקה, במרחץ טעפלי"ץ ששם יש חמין על דרך חמי טבריא כל שהוא נכנס ומכון להזיע לכד ודאי דאסור, וזעה דאמי ממילא מרחיצת מים בבית המרחץ אפלו מרחץ המטה

בְּאֵר הַיֵּטֵב

הס מלהגיד מלטבל מבעוד יום במקום שאין מנהג זה, רק כמו שכתוב ביררה דעה סימן קצו, ובמקום שנהגין אין לעשות כן רק בשבת אחר אמירת ברכו שכבר נקרא שם שבת עליה, אבל לא כהל אפלו אחר אמירת ברכו, עין שם: (כ) ויש אומרים דמחר להזיע בחמי טבריא, וכתב בשו"ת מעיל צדקה, במרחץ טעפלי"ץ ששם יש חמין על דרך חמי טבריא כל שהוא נכנס ומכון להזיע לכד ודאי דאסור, וזעה דאמי ממילא מרחיצת מים בבית המרחץ אפלו מרחץ המטה

בְּאֵר הַלְּבָבָה

ג. אֶפְלוּ הַמֵּיִם שֶׁנִּכְנְסוּ לָהּ מְעַרְבַּ שַׁבַּת. עַיִן בַּמְּשִׁנָּה בְּרוּרָה כַּמָּה שֶׁכְּתוּבוֹ בְּשֶׁם הַבֵּית מֵאִיר, וְדַע, דְּמִשְׁמַע שָׂם מִנָּה דָאִם לֹא הִיָּה סְתוּם מוּצָאוּ וּמוּבָאוּ אִינוּ אָסוּר כִּי אִם מָה שְׂכָאִין דְּרָף הַסִּילוּן בְּשַׁבַּת, וְלַעֲנִיּוֹת דְּעִתִּי גַם בְּזָה נִשְׁלַח הַסְּתַפְסַף, דְּאַחֲרֵי דְהַמֵּיִם שְׂכָאוּ לְהַסִּילוּן מִכָּן בַּעַת הַנְּתַחַתוֹ כְּבָר הִלְכוּ וְנִשְׁפְּכוּ לְהַעֲרוֹק אֶלֶם הַשַּׁבַּת, וּמָה שְׂכָאִין לוֹ אַחַר כֵּן בְּשַׁבַּת אֶפְשָׁר דָּאֵין שִׁיף צִלְיָהֶם שֶׁם הַטְּמֵנָה, דְּהָרֵי הוּא לֹא הַטְּמֵינָם, דְּמִמְלֵא בְּאֵין מְעַצְמֵן לְהַסִּילוּן, וְאֶפְשָׁר שֶׁעַל זֶה דְּקָדְקוּ הַחוֹסְפוֹת וְרַבְבֵי דְהַסִּילוּן מִכָּן מִכָּל צַד:

מְשִׁנָּה בְּרוּרָה

בכגד כדי שלא תבא לידי סחיטה. ויש נשים נוהגות שאין לובשות לבגים בשבת ויום טוב, ובמקום שאין מנהג ידוע יש להתיר (אחרונים): (ו) בחמי האור. לפיכך במקום שנהגין להתם המקנה צריך לזהר שלא יהיה רק פושרין, דאם לא פן אסור לטבל בו נתי אדם. ועין בקרבן נתנאל פרק במה מדליקין סימן כב ובכתשוכת נודע ביהודה מהדורא תנינא סימן כד: (ח) אָבֵל בַּחֲמֵי טַבְרִיאַ. והוא הדין שארי מעינת חמין, לא גזרו עליהן אסור רחיצה. ועין לקמן בסימן שכה במגן אברהם סעיף קטן מט, דבמקום שאין דרך לרחץ בהם אלא לרפואה אסור לרחץ בהן בשבת, ועין שם מה שכתבנו בזה:

(ג) מְעַרְבַּ יוֹם טוֹב בְּיוֹם טוֹב הַרִי בַּחֲמֵי וְכוּ'. תַּבַּת בְּיוֹם טוֹב לֹא יִדְעִיתִי בְּאֵרוֹ, וְסָבוּר הֵייתִי לֹמֵר דְּהוּא בָּן לְעֵמֶט בְּזֶה הַמֵּיִם שֶׁנִּכְנְסוּ לָהּ מְעַרְבַּ יוֹם טוֹב דְּלֹא אָסוּר, וְלֹא כְּמוֹ בְּשַׁבַּת דְּאָסוּר אֶפְלוּ הַמֵּיִם שֶׁנִּכְנְסוּ לָהּ מְעַרְבַּ שַׁבַּת, אָבֵל מָה אֶעֱשֶׂה שְׂכָבִית יוֹסֵף כְּתוּב בְּהַרְיָא, דְּאָסוּר אֶפְלוּ הַמֵּיִם שֶׁנִּכְנְסוּ לָהּ מְעַרְבַּ יוֹם טוֹב, וְצָרִיף עֵינָן:

(ט) בְּצוּנְגִין. וְעַיִן לְקַמְן בַּמְּשִׁנָּה בְּרוּרָה סְעִיף קָטָן כּא, שֶׁנְּהַגוּ שְׁלֹא לְרַחֵץ בְּנֶהְרָ: ב. (י) אָבֵל אִם הַמְּקוּם. הֵינּוּ, דְּמִשּׁוּם שְׁהוּא מְקַרְה נְפִישׁ הַכְּלָא וְאֵתִי לִידֵי זַעְה עַל יְדֵי הַרְחִיצָה, וְזַעְה אָסוּר כְּדִלְקַמְן בְּסְעִיף יב: (יא) דְּמִתַּר לְהִזְיַע. דְּלֹא אָסוּר זַעְה אֶלֶא בַּמְּקוּם שֶׁרַחֲיָצָה אָסוּרָה, וְלִכֵּן מִתַּר הַרְחִיצָה אֶפְלוּ בַּמְּקוּם מְקַרְה, וְיֵישׁ לְסַמֵּךְ עַל דְּעָה זֶה וְלִמְלֵאָה רַבָּה): ג. (יב) סִילוּן שֶׁל צוּנָן. כְּדִי שִׁיתְחַמְמוּ מִחַם אֵמַת הַמֵּיִם, וְאָסוּר מִשּׁוּם דְּהָרֵי כְּמַטְמִין בְּכָר הַמוֹסִיף הַכֵּל דְּאָסוּר אֶפְלוּ מִבְּעוֹד יוֹם, וְכַמּוֹ שְׂכָתוּב בְּסִימָן רַגַּל סְעִיף א: (יג) יוֹצֵא וְכוּ'. הֵינּוּ, שֶׁמִּמְשִׁיף אֵת הַצוּנָן לְרַחֵץ סִילוּן הַמְּקַף מִכָּל צַד וְאֵין מִתְעַרְבַּ מִימֵיו עִם הַחֲמִין, אָבֵל אִם פִּי הַסִּילוּן נִכְנַס לְחוּץ הָאֵמָה וּמִתְעַרְבַּ הַצוּנָן עִם הַחֲמִין יַחַד, שָׂרֵי אִף בְּרַחֲיָצָה אִם הַמְשִׁיכוֹ מְעַרְבַּ שַׁבַּת: (יד) אֶפְלוּ הַמֵּיִם וְכוּ'. וּמִיָּדִי שֶׁשְׂתֵּם פִּי הַסִּילוּן שֶׁהִנַּח מִבְּעוֹד יוֹם וְנִתְמַלֵּא בְּצוּנְגִים, וְנִשְׁאָר מִנֵּחַ מִטְּמֵן עַד בְּיוֹם הַשַּׁבַּת, שְׁאֵז פּוֹתַחֵין פִּי מוּצָאוּ שִׁישְׁפִּכּוּ מִימֵיו לְהַעוּקָא שְׁבַקְרָקַע, וְהֵם לֹא הוּחַמוּ בְּשַׁבַּת אֶלֶא מִבְּעוֹד יוֹם, רַק שְׁהָיוּ מְטַמְּנִים בְּשַׁבַּת, אֶפְלוּ הִכִּי אָסוּרִים, כְּכֹל הַטְּמֵנָה בְּמוֹסִיף הַכֵּל שְׂאָסוּר אִף בְּדִיעֵבֵד נְבִית מֵאִיר): (טו) כְּאֵלוּ הוּחַמוּ בְּשַׁבַּת. רוּצָה לֹמֵר, וְאֶפְלוּ לְרַחֵץ בְּהֵן יָדָיו אָסוּר, וְכוּ': (טז) וְאָסוּרִים בְּרַחֲיָצָה. רוּצָה לֹמֵר, כָּל גּוֹפוֹ, אָבֵל יָדָיו מִתַּר, כְּמוֹ שְׂכָתוּב בְּסִימָן תַּקִּיא סְעִיף ב: ד. (יז) וְנִמְצָא בְּרוּחֵץ כָּל גּוֹפוֹ. זֶהוּ מְלִשׁוֹן הַרְמַבְּ"ם, וְרוּצָה לֹמֵר, שֵׁאֵין לְאָסוּר מִפְּנֵי חֲמוּם הַמֵּיִם גּוֹפָא, דְּהַפְּשִׁיר אֵינוֹ בְּכָלֵל בְּשׂוּל, רַק מִפְּנֵי חֲשַׁשׁ רַחֲיָצָה, וְסָבִירָא לָהּ כִּינֵן שֵׁאֵין זֶה רַחֲיָצָה גְּמוּרָה עֲשָׂאוּהוּ רַק בַּחֲמִין שְׁהוּחַמוּ מְעַרְבַּ שַׁבַּת דָּאֵין אָסוּר אֶלֶא כָּל גּוֹפוֹ, כְּמוֹ שְׂכָתוּב בְּסְעִיף א, וְהֵישׁ אוּמְרִים שְׂכָסְעִיף שְׂאָחַר זֶה סָבִירָא לָהּ דְּדִינוּ שְׁנֵה בְּרוּחֵץ בַּחֲמִין שְׁהוּחַמוּ בְּשַׁבַּת, דְּאָסוּר אֶפְלוּ לְרַחֵץ בְּהֵן פְּנֵי יָדָיו וְרַגְלָיו [וְאִף דִּסְתָם חֲמִין שְׁהוּחַמוּ בְּשַׁבַּת הוּחַמוּ הַמֵּיִם בְּאָסוּר, וְהִכָּא בְּעִנְיָנָה הִלָּא לֹא הִיָּה עַל הַמֵּיִם שֶׁם חֲמוּם רַק שֶׁם הַפְּשִׁיר בְּעֵלְמָא, אֵין לְחַלֵּק בְּזֶה, דְּאֶפְלוּ מִיִּם שָׂרַק הַפְּשִׁיר בְּשַׁבַּת וְאֵין הֵיךְ סוּלְדַת בְּהֵן, גַּם כֵּן אָסוּר לְרַחֵץ בְּהֵן אֶפְלוּ אֲבָר אֶחָד): (יח) אַחַר שְׁנִתְחַמֵּם. שֵׁאֵין הַמֵּיִם מִתְחַמְּמִין כָּל כָּן:

שְׂעָרֵי הַצִּיּוּן
 הכי לדעת רש"י: ז. דאם לא היה סתום, כוונתו היה סתם הווחמו בשבת אלא מבעוד יום, רק שהיו יוצאו מן המקום בעת הדין, וכן בספר חסד לאברהם דעתו שהקרבן נתנאל: ג. ו. מגן אברהם, ועין שם שכתב רלש"י גם זה אסור, אף מהשלחן ערוך מוכח דסבירא לה בחוספוט ותרין, וכן כתב המגן אברהם לעיל כרגע סעיף קטן לב דלא קמא לן ברש"י. ועין בבית מאיר שכתב דאף רש"י מודה דזה לא הוי הטמנה, ומכמה ראשונים לא משמע

ג שם הכרומא. ס שם קמא מיקרא דרב יהודה. ע תרא"ש שם. פ ביצה זו משנה וקבית הלל. צ שבת נ וכתב נחמיה.

ו. יאסור לתן על גבי בטנו כלי שיש בו מים חמין, (יט) ואפלו יבחל מפני הסכנה, (י*) שפעמים שהם רותחים (אבל י*) (כ) מתר להחם בגד ולתנו על בטנו) ו. (כא) הרוחץ בנהר צריך שינגב גופו יפה יפה (כב) כשעולה מהנהר, מפני שלא ישארו המים עליו ויטלטלם ארבע אמות בכרמלית, לפי שהעולה מן הריחצה יש רבוי מים על גופו. אבל ההולך ברשות הרבים ומטר סוחר על ראשו ועל לבושו (כג) לא הקפידו בו. ח. (י*) (כד) אדם מתר לטבל מטמאתו בשבת: ט. מתר

באר היטב

אסורה לטבל כליל שבת אם היתה יכולה לטבל קדם לכן, וביה יוסף כיונה דעה סימן קצט אוסר לטבל בשבת משום סחיטת שער, ועכשו נתפשט המנהג להתיר בכל ענין, ומתר לטבל לקריו, כיון דמדברבין הוא, ומתר שרי לטבל בשבת כיון דאינו

ד. בחל. ובשבת אסור שמא ישפכו עליו ונמצא רוחץ בשבת, רש"י ור"ן. וצריך לומר דמירי בחמין שהוחמו מעט בשבת, להכי אפלו אינו רוחץ כל גופו אסור כמו שכתוב סע"ף ה, מגן אברהם [עין יד אהרן]: ט. מטמאתו. כיונה דעה סימן קצט דאשה

באר הלקה

ו שפעמים שהם רותחין. עין בפרי מגדים דמשמע דאפלו הם עתה פושרים בעלמא שאין הדי סולדת בהם גם כן אסור, וכן משמע קצת במגן אברהם מדכתב בחמין שהוחמו מעט, ולא ידענא מנא לה, דהא אמרינן בגמרא, ה"כ דמי יד סולדת, אמר רבבה אמר ר"י כל שפרסו של תינוק נכרית בו, והנה ידוע שפרסו של גדול אין נכזה במהרה כשל תינוק, ועל כן מסתברא דאסרינן ה"כ אפלו אם רק שהיך סולדת בהן לבר, מפני שלפעמים יוכל להתרמות שיהיה רותח כל כך עד שבטנו של גדול יוכל להכרות, אבל לא בפושרים גמורים: (י*) מתר להחם בגד. עין במשנה ברורה שקלי מתר לכלי עלמא, עין ברש"י שם, וראיה מבריתא דלא נקט קומקומוס חס:

משנה ברורה

ו (יט) ואפלו בחל. וכל שפן דאסור בשבת, ט שמא ישפכו עליו ונמצא כרוחץ בשבת, כן כתבו רש"י ותר"ן. ולפי זה, אם החמין בכלי סגור ושקורין ווארם פלאש] שרי. אבל לפרוש התוספות דהטעם משום דמנפר שהוא לרפואה, וגזרה משום שחיקת סמנים, גם בזה אסור לקרובן ונתאל, ולצורך גדול יש להקל: (כ) מתר להחם בגד. והוא הדין להחם כלי בשבת דמתר אף לפרוש התוספות הנ"ל, דלא מנפר כל כך שהוא לרפו. ז (כא) הרוחץ בנהר וכו'. כתבו הפוסקים, דנגהי שלא לרוחץ כלל בנהר או במקוה, דמצוי לבא לידי סחיטת שער, ועוד כמה טעמים עין במגן אברהם, ולענין טבילה עין לקמא, מיהו, ידיו ורגליו מתר לרוחץ בנהר כשמנגב קדם שילף ארבע אמות ואליה רבה) (כב) כשעולה וכו'. רוצה לומר, תכף כשעולה סמוך לנהר ינגב נפשם ולא ילך כלל בהמים שעליו, דלמא ישפח וילך בהם ארבע אמות. ואם כן משמע מזה דמלבושיו שפושטן קדם שיורד לנהר צריך שיניחם סמוך לנהר, ועל כל פנים המטפחת שמטפח גופו בו, כדי שלא ילך בהמים שעליו. ועין בפרי מגדים, דהוא הדין בנהר גופא כשעולה ממקום עמק וצחי גופו הוא חזין למים, צריך לנהר שלא ילך כך ארבע אמות, שהנהר הוא פרמלית, ונמצא שנושא ארבע אמות בכרמלית. ולפי זה כשיורד לטבל בנהר ובתחלתו המים נמוכין סמוך לקרקע, צריך לנהר שלא ילך ארבע אמות רחוק משפתו, שבחזרתו ישא המים עליו ארבע אמות: (כג) לא הקפידו בו. רוצה לומר, לפי שהם מועטים ו"אין מצוי בהם שעור הוצאת המים שיתחייב בהן, לא גזרו בזה, שהוא שלא כדרך הוצאה. ועין בבאור הגר"א, דלפרוש התוספות משמע דאפלו רבוי המים נבלע בלבושו גם כן מתר לילך בהן, ועין בט"ז הטעם: ח (כד) אדם וכו'. רוצה לומר, אף על גב דכלי אסור להטבילו ולטהרו מטמאתו בשבת ויום טוב מפני שגראה כמתקן הכלי על ידי זה, "אדם שאני, מפני שהוא נראה כמצנן עצמו במים. ואפלו אם העת קר וגם המים סרוחים שאין דרך לרוחץ בהם, מכל מקום לפעמים כשאדם בא מן הדרך ומלכלך בטיט וצואה הדרך לרוחץ אף באלו, ועל כן מתר "אפלו ה"ה יכול לטבל קדם השבת. ונהגות הנשים, שאינן טובלות שלא בזמןן בשבת, "וכתבו הפוסקים דיקה נהגו, משום דכיון דסוף סוף המנהג בזמננו לאסור בשבת לרוחץ

ח (יח) אדם מתר וכו'. עין במגן אברהם שהביא בשם מהר"ל ותרומת הדשן להחמיר בזה, ובסוף דבריו סיים ומכל מקום נראה דמתר לטבל לקריו כיון דמדברבין הוא, ורוצה לומר, דאמרינן כביצה יח נטמא כולד הטמאה מטבילין אותו ביום טוב, והטעם, משום כיון דחייב הטבילה הוא רק מדברבין לא מחזי כמתקן, ולרוחא דמלתא כתב כן, דכהיום בטלויה לטבילותא לגמרי וכנ"ל בסימן פח, וכן כתב בעלת תמיד ונאפשר דהננת המגן אברהם, אפלו לדעת המחמירים שוברים ולא בטלויה לתפלה. וקשה, דלא דמי כלל, דהתם שנטמא כולד הטמאה, מן התורה אינו טמא כלל, מה שאין כן בזה דטמא מן התורה ועל ידי הטבילה נטהר, זה גופא מחזי כמתקן, ונדע, דמשמע כביצה יז ע"ב במשנה מדגשנית בסתמא דארי בכל הטמאות, כגון טמאת שרץ וזבין וכהאי גוונא, דלדידהו לא אסרו כלל לקרות בתורה, וכנ"ל בסימן פח, ואפלו הכי משמע שם כביצה יח בגמרא דאי לאו משום דנראה כמתקן היה אדם אסור להטביל עצמו בשבת משום דנראה כמתקן, ועל כרחיך משום דנטהר מטמאה וזה גופא הוא התקון, ואם כן בטמאת קרי דהוא אב הטמאה גמיר. [הג"ה ונאפשר לומר דסבינא להו דנהו דנאק פירוות הראשונים שהיה נוהג אצלם טמאה וטהרה, על כן חייב תקון על ידי הטבילה לכל הטמאים, שהיו יכולין להשפוט טהרות על ידי הטבילה, מה שאין כן כהיום שטמאה וטהרה אינו נוהג, ותקון מצד לפי התורה אינו, דאפלו כלי טבילה גם כן מתר, וכנ"ל, ולבר באשה נדה ששל ידי הטבילה מתנת לכללה, על כן מחזי כמתקן בזמננו, דלא נראה כמתר, ואין להקשות דאם כן כלים טמאים גמורים מן התורה גם כן יתא מתר לטבל כהיום, והשלטון צריך פסק לעיל בסימן רסא סע"ף א דאין מטבילין את הכלים, ואפלים טמאים קאי דמשמע בפרוש רש"י, וכן כתב הרע"ב בפרוש המשנה ונגם, דבכלים חדשים דעת המחבר נוטה יותר לדעת המחמירין אפלו בשבת גופא, וכל שפן בין השמשות, וכדמשמע בסימן שכנ סע"ף זז, דשם שאני דהוא דבר שצמח צריך מנוח אחר להתירו, ועל כן אף ונתבטל הטעם לא נתבטלה הגזרה שגזרו על טבילת כלים, מה שאין כן על טבילת אדם לא גזרו אז כלל משום דנראה כמתר, תהי דחיים שאנו מונעין עצמנו מרחיצה לא נראה כמתר ונפר שהוא לשם טבילה, מכל מקום תלא לא נראה גם כן כמתקן על ידי הטבילה כהיום שאינו נוהג טמאה וטהרה. עד כאן הגר"ה. שוב מצאתי בבאור הגר"א שכתב וזה לשונו, אדם וכו', עין במגן אברהם, והעקר כמו שכתב בית יוסף בשם כל בו ותרומת הדשן שאוסרים, וכן כתב המגן אברהם בסימן קכח סע"ף קטן ע, עין שם, עד כאן לשונו. ונראה לי דכוונתו הוא למה שכתבנו, והוא דחולק על המגן אברהם שכתב דמתר לטבל לקריו, וזהו שכתב, עין במגן אברהם, רוצה לומר, דכתב דלטיבילת קרי מתר לכלי עלמא, וסיים על זה הגר"א, והעקר כמו שכתב הבית יוסף וכו', ורוצה לומר, דלפי הטעם שכתב התרומת הדשן וזהו שסיים הגר"א על זה, וכן כתב המגן אברהם בסימן קכח לחלק בין טמאת קרי לשאר טמאות, כיון דסוף סוף נטהר על ידי הטבילה מחזי כמתקן, וזהו שסיים הגר"א על זה, וכן כתב המגן אברהם בסימן קכח סע"ף קטן ע, עין שם, רוצה לומר, דכתב שם בהדיא דלכך לא נהגו הכהנים ולא נהגו לטבל ביום טוב, עין שם, הרי דאפלו לטיבילת קרי אין לטבל. ומכל מקום קשה לי דבר המגן אברהם דשם, דהלא ארי שם בנטמא ביום טוב

שער הציון

אחד אסור כנ"ל: ז י. כן משמע בגמרא לפי גרסת הר"ר והרא"ש, ולפי גרסתנו בגמרא משמע דאין לו לעלות כלל מהנהר קדם שינגב עצמו: יא. פרי מגדים בבאור דברי הבית יוסף: ח יב. גמרא: יג. כן מוכח בגמרא: יד. תרומת הדשן ושאר פוסקים:

שהוחמו בערב שבת, וגם שם לא היה על עצם החמום אסור, ולא גזרו רק על כל גופו, ולפי זה במים שהשפוט בשבת ונגמ. שלא היה יד סולדת בהן אין אסור לדעת הרמב"ם רק רחיצת כל גופו: ט ו. ומירי בחמין שהוחמו מעט ונגמ, שאין הדי סולדת בהן בשבת, ולחכי אף אבר

ג) מנהג מדינותנו שלא לרחוץ בשבת אפי' בצונן, האם אין להתקלח בצוננין גם ביום שרב.

תשובה: בלא צער יש להחמיר אף שלא מצינו בספרי רבותינו מנהג זה. אבל כשמצטער מחום היום רשאי להקל.

ד) כלים מלוכלכים מסעודת שבת האם מותר להניחם במדיית הכלים (דישוואשער) לרחצם לאחר השבת, וכן האם מותר לסדרם כפי צריך להדחתם.

תשובה: מותר ואין בזה משום הכנה שבשביל היום טוב לאנשי הבית שלא יתראו בבית במקום שבאים לשם כלים מלוכלכים וטוב יותר להניחם שם מלכסותם. אבל לסדרם בכוננה אסור מצד הכנה ולפעמים גם משום בורר ובלא כוונה אלא שמתחלה לסלק מעל השלתן היה נקל לסלק גדולים עם גדולים וקטנים עם קטנים מותר.

סימן עה

בענין להתקלח בשבת בצונן, ובדברי מהרי"ל ותה"ד בטבילה בשבת כשהיה אפשר לה לטבול בחול, ובענין נשיאת נשק לנשים, בישובים הסמוכים לערבים, להגן על עצמן

בע"ה

א' דהגבלה ג' סיון תש"מ.

מע"כ נכדי אהובי וחביבי הרב הגאון מהר"ר שבתי אברהם הכהן רפפורט שליט"א שלום וברכה לעולם.

א.

הנה מה שהשבתי בסימן דלעיל, רחיצה אות ג' שלא מצינו בספרי רבותינו מנהג לאסור להתקלח במים קרים בשבת הוא אמת, דהמנהג שאיתא בתה"ד סימן רנ"ה ורנ"ו שנוהגין איסור בנהרות ובמקואות הוא רק כשנכנס לתוכו אבל לא שנהגו לאסור גם ברחיצה דשפיכת מים על גופו כעובדא דלהתקלח שהוא עומד תחת המקלחת שבאים משם מים עליו דראשו וגופו. וכן מהרי"ל שהובא במג"א סימן שכ"ו סק"ח נמי הוא בנהרות, שהרי כתב משום שנושא מים שעליו ד"א בכרמלית ומשום שיטת גופו, ולכן גם מה שכתב משום סחיטה לא קאי על רחיצה באופן ששופך מכלי על גופו, ואף אם נימא שטעם סחיטה שייך גם ברחיצה כזו בביתו, מ"מ מה שלא נהגו ממש לא ילפינן אף שאיכא אותו הטעם ממש. וגם שאפשר שבשביל חשש סחיטה לחוד לא

היו נוהגין איסור, דהא מדינא על הנגוב באלונגטית לא גזרו לכו"ע שבביל חשש סחיטה אלא בהבאה בידים מהגנה עד הבית פליגי שמא יסחוט כמפורש בשבת דף קמ"ז, אלא דוקא שבביל צרוף כל הטעמים נהגו, ולכן ברחיצה ובפרט בבית שליכא אלא טעם זה אין למילף. וא"כ לא מצינו כלל שאיכא גם מנהג כזה לאסור ליתן על גבי ראשו וגופו מים קרים להקר בשבת שהוא ענין להתקלח מהמקלחת (שאור) שאיכא בכל בית שבפה. אבל מ"מ ידוע שרובא דאינשי מעצמן בלא הוראה אין מתקלחין בשבת, ולא ידוע אם הוא מטעם שברוב השנה הא מתקלחין במים חמין מהמקלחת, שלבד איסור רחיצה בחמין אפילו מהחמו מע"ש כל גופו כדאיתא בשבת דף ל"ט הרי מים חמין שבכל בתי ערים הגדולות שבמדינתנו אמעריקא הם חמין שהוחמו בשבת שאסורין ברחיצה ובשתיה אף שהוחמו מעצמן כדתנן בסילון שעשו אנשי טבריא בדף ל"ח, וגם בהוצאת מים החמים הוא מכניס תחתיהו מים צוננין להתחמם שהוא מלאכה דאורייתא, ומצד זה נמנעו אף מלהתקלח בשבת בימות הקיץ החמים להקר אף שהוא רק במים צוננין, ואולי הוא מצד שהחשיבו זה לעובדא דחול שאם הוא מניעה מטעמים אלו יש להחשיב אולי זה למנהג. אבל אפשר שהוא גם מחסרון ידיעה לחלק שא"כ אינו בחשיבות מנהג כלל דהוא כמנהג בטעות.

ועיין בש"ע סימן שכ"ו סעי' ד' שאיתא דמותר להשתטף בצונן אחר שנתחמם גופו אצל האש, שהוא איירי בכל גופו כברישא ולא הזכיר המ"ב שלמנהגנו שאסור לרחוץ בנהרות ובאמבטיאות אף שהוא בצונן אסור אף להשתטף כל גופו בכל אופן אף כשאינו מחומם מחום אצל האש משמע דלא ידע המ"ב כלל ממנהג כזה, וכן לא נמצא בשאר ספרי חכמי דורות אחרונים הידועים לי, הרי לא היה במדינותינו ביוראפ כלל מנהג לאסור להשתטף בצונן, אבל במדינתנו כאן באמעריקא שאיכא המקלחות חזינן שאין מתקלחין בשבת אף בצונן, ולכן אף שלא מצינו בספרים שהיה מנהג כזה שא"כ אפשר שמה שאין מתקלחין בשבת ע"י המקלחת להקר הוא בלא כוונת מנהג לאסור אלא מחסרון ידיעה מ"מ יש להחמיר בלא צער משום דאולי הוא בכוננת מנהג מטעמים דלעיל אבל כשמצטער יש להקל כדכתבת.

ב.

ומה שכתב כת"ר נכדי שאיכא חלוק בין מהרי"ל לתה"ד בטעם איסור טבילה כשהיה אפשר לה לטבול קודם שבת, הוא נכון אף שהמג"א לא הזכיר שום חלוק, ואולי מחמת שליכא חלוק לדינא לכאורה וגם אתה לא הזכרת חלוק לדינא, אבל אני אבאר מחלקות

הטבילה ולובשין בגדיהם במרחץ צריכין לזוהר שלא לשהות הרבה כדי שלא יבואו לידי זיעה והנשים שאין יכולין לזוהר בזה כלילה שהמרחץ חם מאד סומכין בעת הצורך על דעה ראשונה (סי"ב וסקל"ה ל"ו).

ה' וכ"ז בחמי האור אבל בחמי טבריא וכן שאר מעינות חמין מותר לרחוץ אפי' כל גופו יחד ומותר להזיע ודוקא בקרקע אבל בכלי לא דאתי לאחלופי בחמי האור ובמקום שאין דרך לרחוץ בהן אלא לרפואה אסור לרחוץ בהן בשבת אם שוהה ואפי' בקרקע וע"ל סי' שכ"ח דין ל"ה (ס"א ב' וסק"ח י"א).

ו' בצונן מותר לרחוץ בשבת אפי' כל גופו ונהגו שלא לרחוץ בנהר כדלקמן דין י' (ס"א וסק"ט ועי' בפסקי חזו"א שבסוף ספר מנוחה נכונה שאוסר להשתטף בצונן ע"י מקלחת רק פניו ידיו ורגליו והר"ש גרינימן שליט"א העיד שמרן זצ"ל עבר על פסקים אלו).

ז' מותר להשתטף בצונן אחר שנתחמם אצל האש שאין המים מתחממין כ"כ אבל אסור להשתטף בצונן כל גופו ויתחמם כנגד המדורה מפני שמפשיר מים שעליו ונמצא כרוחץ בחמין בשבת אבל אבר א' מותר במקום שאין המים יכולים להתחמם עד שהיד סולדת בהן וי"א שצריך לזוהר שלא לחמם ידיו אצל האש או אצל כותל התנור אם הוא חם מאד אחר הנטילה אם לא ינגבם תחלה יפה ואפי' להחזיקם במקום שלא יוכלו להתחמם עד שיהי' היד סולדת בו יש לזוהר (ס"ד ה' וסק"ז י"ח ובה"ל ד"ה י"א וד"ה אצל).

ח' מותר להחם בגד או כלי בשבת ולתנו על בטנו ולא מקרי רפואה בשבת אבל אסור ליתן על בטנו כלי שיש בו מים חמין ואפי' בחול מפני הסכנה שפעמים שהם רותחים וכ"ש דאסור בשבת שמא ישפכו עליו ונמצא כרוחץ בשבת ומשמע במג"א דאפי' הוחמו מעט בשבת שאין היס"ב אסור אף אבר א' [אבל בחול דאסור מפני סכנה מסתברא דדווקא ביס"ב אסור ולא בפושרין גמורים וצ"ע] וי"א דאפי' החמין בכלי סגור שקורין וואר"ם פלא"ש אסור דניכר שהוא לרפואה ולצורך גדול יש להקל בזה (ס"ו וסק"ט כ' ובה"ל ד"ה שפעמים וע"ל סי' שכ"ח דין פ"ד פ"ה).

ט' מותר לאדם לטבול מטומאתו בשבת ואפי' הי' יכול לטבול קודם השבת (וע"ל סי' שכ"ג דין ט"ו) ונוהגות הנשים שאינן טובלות שלא בזמן בשבת ומנהג יפה הוא ומ"מ מותר לטבול לקריו ויש מחמירין בזה ומי שנוהג להקל אין למחות בידו כי רוב האחרונים סותמין להקל בזה ועכ"פ בנטמא בשבת ויו"ט גופא בודאי אין להחמיר וכן נתפשט המנהג להתיר אך יזהר מאד שלא יבא לידי סחיטה ואם הוא טהור גמור ורוצה לטבול בשחרית משום תוספת קדושה נראה דיש למנוע מזה (ס"ח וסקכ"ד ובה"ל ד"ה אדם).

י' הרוחץ בנהר שיש הרבה מים על גופו צריך שינגב גופו יפה תיכף כשעולה מהנהר ולא ילך כלל בהמים שעליו שמא ישכח וישארו המים עליו ויטלטלם ד"א בכרמלית ומלבושיו שפושטן קודם שיוורד לנהר צריך שיניחם סמוך לנהר ועכ"פ המטפחת שמטפח גופו בו כדי שלא ילך בהמים שעליו וה"ה בנהר גופא כשעולה ממקום עמוק וחצי גופו הוא חוץ למים צריך לזוהר שלא ילך כך ד"א שהנהר הוא כרמלית ונמצא שנושא ד"א בכרמלית ולפ"ז כשיוורד לטבול בנהר ובתחלתו המים נמוכין סמוך לקרקע צריך לזוהר שלא ילך ד"א רחוק משפתו שבחזרתו ישא המים עליו ד"א ונהגו שלא לרחוץ כלל בנהר או במקוה דמצוי לבא לידי סחיטת שער ועוד כמה טעמים ולענין טבילה נתבאר בדין ט' מיהו ידיו ורגליו מותר לרחוץ בנהר כשמנגב קודם שילך ד"א (ס"ז וסקכ"א כ"ב וע"ל סי' ש"א דין ע"א וע"ל סי' שכ"ח דין ל"ה).

יא' ההולך ברה"ר ומטר סוחף על ראשו ועל לבושו אין להקפיד לפי שאין מצוי בהם שיעור הוצאת המים שיתחייב בהם לא גזרו בזה שהוא שלא כדרך הוצאה ואפי' ריבוי המים נבלע בלבושו ג"כ מותר לילך בהם (ס"ז וסקכ"ג וע"ל סי' ש"א דין ס"ו).

יב' אמת המים שהיא חמה אסור להמשיך לתוכה אפי' מע"ש צנור של צונן שיתחמם דהיינו שממשיך את הצונן דרך צינור המוקף מכל צד ואין מתערב מימיו עם

כס אמר פ"ח מהל"ט
הל' יד טו"ט ע"ח
כ"י מקב סוף ג'
ע"ג טו"ט ע"ח כ"י קמ"א
סוף ח'
ט"א ג"ח פ"ח מהל"ט
הל' יד טו"ט ע"ח
כ"י ט"ב סוף ג'
ע"ד מ"י ע"ס טו"ט
הל' ט"ז ע"ס טו"ט
כ"י ע"ס טו"ט ו"י ע"ס ט"א
ע"ה ז"ח פ"ח מהל"ט
הל' יד טו"ט ע"ח
כ"י מקב סוף ג'
ע"ד מ"י ע"ס טו"ט
הל' ט"ז ע"ס טו"ט
כ"י מקב סוף ג'
ע"ה ז"ח פ"ח מהל"ט
הל' יד טו"ט ע"ח
כ"י מקב סוף ג'
ע"ד מ"י ע"ס טו"ט
הל' ט"ז ע"ס טו"ט
כ"י מקב סוף ג'

(א) לעיל כ: מגילת
(ב) ועל דף כ: ו"ח
(ג) נכתוב כ: שם כ:
קמ"ג (ד) שם כ: ט"ט
(ה) לקמן דף לו: ויש
בבב"ח תירו (שם
קמ"ג) ו"י פ"ח פ"ח
לקמן כ"ג ד"ה ארבעה
(ז) שם לו"ג (ח) פ"ח
פ"ח מ"י ע"ס ט"ז
חוקי ע"ח כ"ג ד"ה מ"ט
(י) לעיל ח"א (כ) ועל
מ"ו: (ל) שם קמ"ג
(מ) שם קמ"ג ע"ס
ומחשבות ד"ה פ"ח
וכ"י וק"י ע"ח (ז) שם
קמ"ג (ח) ועל י"ב
(ט) כחובות ו ע"א

הגהות הב"ח
(ב) גמ' אופין לו פ"ח
לח"מ ורומבון לו קדרה:

גליון הש"ס

גמ' שמונת ע"ד
ע"ן שם דף י"ט ע"א
מ"ס ד"ח ומ"ט: שם
מוסבין את הנכרי
ע"ן גמ' פ"ח ד"ח
דף הספ"ו ו ע"ב:

ליקוטי רש"י

כ"ג צ"ב. כ"ן השמ"ס
כ"ן לכ"ל א"ח ולמח"ס
מכ"ל לוח ומ"ט: ו
כ"ג. הל' נחמ"ס
ע"ן ש"ס ו ע"ן ל"ט
מ"ס המון ל"ך ע"ס
מ"ג. גרף וע"ע כ"ל
מ"ס כ"ן א"ל על ר"ע ק"ו
גרף ו"י ולקמן לו"ג
אדר"ל. ה"ס ו"ט ו"ט
ע"ן ש"ס ו ע"ן ל"ט
מ"ס א"ח ו"ט ו"ט
ש"ח. ד"ח ו"ט ו"ט
לש"י ו"י ע"ן כ"ן
פ"ו (ש"ב ל"ט):

הגהות וצינונים

[א] גירסת הבב"ח כ"ג
נ"ש ור"ב אפילו
[ב] (פ"ח ו"ט)
[ג] גירסת הבב"ח פ"ח
ל"ה ל"ח (ע"ן)
מ"ה (א): [ד] בבב"ח
הגירסא כי לא א"ר ר"ב
כי ה"י ב"ר ר"ב נחמ"ס
פ"ח פ"ח כ"ג ו"ח
במא"ד ובש"מ. וכן
משמע מלשון רש"י ד"ה
א"ב קמ"ה שח"מ
ע"כין לאפ"ד ו"י:
[ד] ובמ"ש ש"מ ש"מ
ל"ח ע"ס (ל"ח): [ז] צ"ל
[ח] בדפוס ד"ח ו"ט:
[י] צ"ל בפ"ח (ל"ח)
וברש"י כתב ד"ל
בפ"ח ו"י ו"י
המחשבות ל"ל ע"א
ד"ה ו"ח ו"י: [י] צ"ל
ל"ח (ב"ש) [כ] לחתן
ו"ח ד"ח מלאכה
מ"ס (ל"ח): [ט] צ"ל
ד"ח (ב"ש) [י] כאן
מחלוק ד"ח ר"ש
(מ"ה ו"י):

הני סופ"י. גרעמי ממין: היכי שדין דהו. כיון ללאדם לא
מו ומלכל לכהנה לא משמרי אסורי עטלוול: עושה אדם ב"ש
צרכו בפת. ומטלטל ע"י הפת ולא מיישין לבין דלכולין: ופליגא
דברי יהושע בן א"ר. ה"ל דרב הונא דלעיל דאמר א"י כי הישין
רפתא ליוקא כ"י: שוירי כסות.
של יין ששרה ע"ן פמו ומטלטל
השמש להנטיע הסוס: דידן גמ'.
ה"ל לא חזו דמאיסי: כנונא. כלי
שמשימיס ו הגמליס: אגב קמ"ד.
שהייט לריכין לאפ"ד והוכן מע"ס
לכסות רוק או לואה"ל: ואיג דאיכא
ע"ה שברי עצים. ללא חזו מטלטל
לה ע"ה כנונא: הכא איסורי הנאה
נינהו. ומקצין טפי: ודחי בגרף ש"ל
ר"י. שמומח לטלטלו ולפטמו
לאספסא ממחמת מאוס כלאמרין פסק
במל' (דף לו:): וכי עושיין גרף ש"ל
ר"י לכתחילה. נהי דכי א"מיה קמ"ן
מסקלין ליה אכל לאחוי קמ"ן או
למיזל א"ן לגביה כי היכי דנמאס"ס
ע"ן ומסקיה מי שרי: **מתני'** לא
יחם אדם חמין. לרמז כגליו אוכל
נפש המיר הכמוז ולא להעזיר אור
בש"ל רמזה: מדורה. היסק גדול:
גמ' הנאת ב"ש גופו. דמיא לאוכל
נפש: **מתני'** ג' דברים כ"י.
מ"ס טעמא גממל: אין זוקפין.
משמע א"ס נפלה מנורה של מתכת
א"ן זוקפין ומשיין אותה: פתיח
גריצין. ככרות עזיס משום טרמא:
חרדין. שאופיס על הגמליס: **גמ'**
שע"ד.

התם לאו איסורי הנאה נינהו הכל איסורי הנאה נינהו אמר ליה רב
אחא מדפתי לרבינא ולהוי כגרף של רעי אמר ליה **גמ'** וכי עושיין גרף של רעי
לכתחלה **א** אדבריה רבא למר שמואל ודרש מוזמנין את הנכרי בשבת
ואין מוזמנין את הנכרי ב"ט גזרה שמא ירבה בשבילו מרמר ומר זוטרא
כי הוה מקלע להו נכרי ב"ט אמרו ליה אי ניהא ל"ד במאי דטריהא לן
מוזב ואי לא טרמא יתורא אדעתא דידך לא ט **מתני'** **ב** ב"ש
אומרים לא יחם אדם חמין להגליו אלא אם כן ראויין לשתיה ובה" **מתירין**
ג עושה אדם מדורה ומתחמם כנגדה: **גמ'** איבעיא להו האי מדורה מאן
קתני לה דברי הכל היא ושני להו לכות שמאי בין הנאת כל גופו להנאת
אבר אחד או דלמא ב"ה קתני לה אבל ב"ש לא שני להו ת"ש ב"ש
אומרים לא יעשה אדם מדורה ויתחמם כנגדה ובה" **מתירין** **ג** שלשה
ד דברים רבן גמליאל מחמיר כדברי ב"ש אין מוזמנין את החמין לכתחלה
ביום טוב ואין זוקפין את המנורה ביום טוב ואין אופין פתיח גריצין אלא
רקיקין אמר רבן גמליאל מימיהן של בית אבא לא היו אופין פתיח
גריצין אלא רקיקין אמרו לו מה נעשה לבית אבך שהו מחמירין
על עצמן ומקייין לכל ישראל להיות אופין פתיח גריצין וחרדין: **גמ'** היכי
דמי אי דאנה עירובי תבשילין מאי מעמא דב"ש ואי דלא אנה עירובי
תבשילין מאי מעמא דב"ה אמר רב הונא לעולם אימא לך שלא הניח
עירובי תבשילין וכדי היוי שרו ליה רבנן ורב הונא למעמיה דאמר רב הונא
י כי שלא הניח עירובי תבשילין אופין ל"ת אחת (ב"ש) ומבשלין לו קדרה אחת
ומדליקין

נראה ולאסר רהיטא שמומח דהא דקאמר דמטלטלין כנונא אגב קטמיה אלא היטו ללוקח גופו וללוקח מקומו ולא
דמי לטוס ולסר כי אף כי מ"ה מלאכתו לאסור שרי לטלטל אלא נראה דמיטמא דכוס הי משום דשיורי טוסא גריעי טפי וראויין להטלטל
אגב הסוס כנו שברי עצים אגב קטמיה ור"ה פ"י דלא מקרי בסוס לדבר מועט שאינו נקבע כגון שברי עצים ושויורי כוסות והלמתיק
דפעיין קטמיה היינו משום שמוטלטל שברי עצים חוץ הכנונא והיה לו לנערה אכל אי איכא קטמיה לא היה יכול לנערה שלא יפול
הקטמיה וכ"ש שזיר כוסות אף על גב דליכא היתר עמיה מ"מ שרו לטלטל אגב כסא לפי שאי אפשר לנערה:
יחם אדם חמין א"ב ראויין לשתיה. ור"ה מחיזו טעם שרו ב"ש ואפילו ר"ה ל"ת ליה לנו מתוך **ג** ו"ל דמיירי כגון
ששומה ומרבה לרמוך רגליו והכי איכא צהדיא צירוולמי לנ"ש ריכין לשמות **ג** וצ"ה ממירין דוקא להגליו אכל לכל גופו
מודו דאסור דדבר השוה לכל נפש צענין **ג** זה אינו ראויה אלא לנ"י אדם מעוגנין אכל דיו ורגליו שוה לכל נפש:

לכם ולא לבלבים דברי ר' יוסי הגלילי. אומר הר"ר שנוטל
מאיכר"א בשם אחי הר"ר משה דהלכה כר' יוסי הגלילי
ואף ע"ג דקיימא לן דהלכה כרבי עקיבא מתנחו דהא אשכחנא
סתמא דמשנה בותיה בנס' מלה (פ"ח מ"ס) צהדיא דלעיל

א לכם ולא לבלבים דברי רבי יוסי הגלילי
ר"ע אומר **ב** אפילו נפש בתמה במשמוע אם
בן מה תלמוד לומר לכם **ג** לכם ולא לעובדי
כוכבים ומה ראית לרבות את הכלבים
ולחוציא את העובדי כוכבים מרבה אני את
הכלבים **ד** שמונותן עלך ומוציא אני את
העובדי כוכבים שאין מוזנותן עלך: אמר ליה
אבוי לרב יוסף ולרבי יוסי הגלילי דאמר
לכם ולא לבלבים הני סופלי לחיותא היכי
שדין להו ביום טוב אמר ליה הואיל והזו
להסקה תינה ביבישתא בריביכתא מאי איכא
למימר אמר ליה חזו להיסק גדול תינה
ב"ט בשבת מאי איכא למימר מוטלטלין
להו אגב ריפתא כדשמואל **ד** דאמר שמואל
עושה אדם כל צרכו בפת ופליגא **ה** דרבי
יהושע בן לוי דאמר רבי יהושע בן לוי
ו מוזמנין את הנכרי בשבת ואין מוזמנין את
הנכרי ביום טוב גזרה שמא ירבה בשבילו
דברי יהושע בן לוי דאמר רבי יהושע בן לוי
ד"ה מוזמנין את הנכרי בשבת ואין מוזמנין את
הנכרי ביום טוב גזרה שמא ירבה בשבילו
נמי לא אחא בר יעקב אמר אפילו בשבת נמי
לא משום שוירי כוסות אי הכי דידן נמי
דידן חזו לתרגולין דידהו נמי חזו לתרגולין
דידהו איסורי הנאה נינהו ולמלטלינהו אגב
כסא מו לא אמר רבא **ז** מוטלטלין כנונא
אגב קטמיה וע"ג דאיכא עליה שברי עצים

עושה אדם ב"ש צרכו בפת.
ומינה דאמר שצנת
(דף קמ"ג): דלא אמרו היתר ככר או
מיעוק אלא למת נגבד ויש לומר
דצ"ב שיכול שצנת מצעוד יוס
אמר ב"ש דלא אנוח היתר אלא
למת נגבד אכל הני סופלי לא היה
יכול לעשותם מערב יו"ט:

כנונא אגב קטמיה אף על גב
דאיכא עליה שברי עצים.
ור"ה מאי מייית מנכא דלמא שאני
הכא שיש צ"ד דער המטלטל כגון
קטמיה קטמיה לכסות צ"ו לואה או רוק
אכל כלא קטמיה לא שרי משום
דהוי נסיק לדבר האסור וא"כ הכא
כנוס שיש צ"ד דער שאסור לטלטלו
לא ויש לומר דר"ה מדמה כנגד אהד
צתוכו אסור וגב כנונא יש צתוכו
יש צ"ד מלה לנטיחא וחדל לריעותא
והכא **ז** הכוס שרי לטלטל ומה שיש
צתוכו אסור וגב כנונא יש צתוכו
עליו שרי עזיס כנונא
לא אימיה הנאה היא.
מיימר וכי ונדרא כ"י
הזו מוקלע להו נכרי
כיו"ט הזו אמרין ליה אי
ניהא לן במאי דמירין לן
מוזב ואי לא טרמא
יתורא מדעתא דידך לא
טריחין קיימא לן
כותחיה דבתרא נינהו
וקיימא כרבי"ל ודחת
שמומח דברי: [מתני']
ב ה"ה מתירין: להחם
חמין להגליו אע"פ אינן
ראויין לשתיה וכן אמר צ"ח
התחמם עשה מדורה
כיו"ט ומתחמם כנגדה
ובית שמאי אוסרין:
מתני' שלשה דברים
ר"ג מחמיר כדברי
ב"ש אין מוזמנין את
החמין מיום טוב לשבת.

רבינו הנהל

לעשות מלאכה לכלבים
דכתובי לכל נפש ואפי'
נפש בהמה במשמוע ור'
יוסי הגלילי אדרש שאני
לכם ולא לעובדי כוכבים
ולא לכלבים. ואמרין לר'
יוסי הגלילי סופלי. פי'
גרעמיין א"ך מטלטלין
אוחין מטלטלין אוחין למי
בתמה ביום טוב וק"ל אמר
לכם ולא לכלבים. ופריק
משום דאפילו טריבתא
חזין להסקה גזירה להו
בשבת לא מטלטלין להו
אלא אגב ריפתא שמואל
דאמר עושה אדם כל
צרכו בפת. והא דאמר
רב כל מירי דהו ליה
לישראל שרי ליה
למיטמא לכתוכה לכתוכה
עליה הא דרבי"ל דאמר
מוזמנין נכרי בירוש גזירה
שמא ירבה בשבילו
ופשוטה היא. רב אחא
בר יעקב אמר אפי'
בשבת אסור לומר לנכרי
משום שוירי כוסות גזירה
שקא ישנה ושיורי כ"ן
א"כ ביום ובעשה יין נ"ך
הוא מאוסיה הנאה
האסור לטלטלו בשבת.
ור"ה ליהוי בגרף של
רעי קיי"ל אסור לעשות
גרף של רעי לכתחלה
בשבת ולא דמי נמי
לכנונא דמטלטל אגב
לא ויש לומר דר"ה מדמה כנגד אהד
צתוכו אסור וגב כנונא יש צתוכו
עליו שרי עזיס כנונא
לא אימיה הנאה היא.
מיימר וכי ונדרא כ"י
הזו מוקלע להו נכרי
כיו"ט הזו אמרין ליה אי
ניהא לן במאי דמירין לן
מוזב ואי לא טרמא
יתורא מדעתא דידך לא
טריחין קיימא לן
כותחיה דבתרא נינהו
וקיימא כרבי"ל ודחת
שמומח דברי: [מתני']
ב ה"ה מתירין: להחם
חמין להגליו אע"פ אינן
ראויין לשתיה וכן אמר צ"ח
התחמם עשה מדורה
כיו"ט ומתחמם כנגדה
ובית שמאי אוסרין:
מתני' שלשה דברים
ר"ג מחמיר כדברי
ב"ש אין מוזמנין את
החמין מיום טוב לשבת.

נראה ולאסר רהיטא שמומח דהא דקאמר דמטלטלין כנונא אגב קטמיה אלא היטו ללוקח גופו וללוקח מקומו ולא
דמי לטוס ולסר כי אף כי מ"ה מלאכתו לאסור שרי לטלטל אלא נראה דמיטמא דכוס הי משום דשיורי טוסא גריעי טפי וראויין להטלטל
אגב הסוס כנו שברי עצים אגב קטמיה ור"ה פ"י דלא מקרי בסוס לדבר מועט שאינו נקבע כגון שברי עצים ושויורי כוסות והלמתיק
דפעיין קטמיה היינו משום שמוטלטל שברי עצים חוץ הכנונא והיה לו לנערה אכל אי איכא קטמיה לא היה יכול לנערה שלא יפול
הקטמיה וכ"ש שזיר כוסות אף על גב דליכא היתר עמיה מ"מ שרו לטלטל אגב כסא לפי שאי אפשר לנערה:
יחם אדם חמין א"ב ראויין לשתיה. ור"ה מחיזו טעם שרו ב"ש ואפילו ר"ה ל"ת ליה לנו מתוך **ג** ו"ל דמיירי כגון
ששומה ומרבה לרמוך רגליו והכי איכא צהדיא צירוולמי לנ"ש ריכין לשמות **ג** וצ"ה ממירין דוקא להגליו אכל לכל גופו
מודו דאסור דדבר השוה לכל נפש צענין **ג** זה אינו ראויה אלא לנ"י אדם מעוגנין אכל דיו ורגליו שוה לכל נפש:

בתולה נשאת פרק ראשון כתובות

ז.

עין משפט נר מצוה

בו א מיי פיי מהל
 אשות הלי ט סמג
 עשין מח טוש"ע אה"ע קי
 קו סמ"ג ז:
 בו ב מיי פיי מהל
 מירוח הלי טל:
 בה ג מיי פיי מהל
 שמיטה הלי א סמג
 עשין סג טוש"ע יו"ד סי'
 לג סמ"ג א:
 כב ד מיי פיי מהל
 שבת הלי יד סמג
 לאוין סה ועשין מח טוש"ע
 אה"ע סמג טו סמ"ג א
 וטוש"ע אה"ע סי' פ"ב סמ"ג
 ז:
 לה ה מיי פיי מהל
 ברכות הלי ט ומיי
 פיי מהל אשות הלי ה
 סמג עשין מח טוש"ע
 אה"ע סי' סג סמ"ג ד:
 לא ו ז מיי פיי מהל
 אשות הלי י"ב סמג
 ברכות הלי ט סמג
 שס טוש"ע שס סמ"ג ו:
 לב ח מיי פיי מהל
 אשות הלי י"ב סמג
 שס טוש"ע שס סמ"ג ז
 (ועיי מ"מ):
 לג ט מיי פיי מהל
 ברכות ה"ב סמג שס
 טוש"ע שס סמ"ג ו:

תוספות ר"ד

א"ל והא לא כתיבא
 כתובה ואסרו חכמים
 לשהות אדם את אשתו
 שעה אחת בלא כתובה
 א"ל אהבסיה מטלטלי
 שיערו בכתובתה פ"י שהיה
 לה שטר בכתובתה: א"ר
 חלבו א"ר אדא בר אבא
 אמר רב א' בתולה וא'
 אלמנה טעונה ברכה [כל]
 שבעה פ"י טעונה ברכות
 כל ז' ימים ולקמן מוקי לה
 בדיאכא פנים חדשות ומי
 אמר רב הכי והא"ר הוא
 אלמנה אינה טעונה ברכה
 כל ז' אלא יום א' ל"ק כאן
 בבחור שנשא אלמנה כאן
 באלמון שנשא אלמנה
 מיתובי מברכים בתולה
 ז' ולא למנה יום א' מאי
 לאו לא למנה שנשאת
 לבחור לא לאלמון אבל
 לבחור מאי ז' א"ה
 ליחגי מברכין בתולה ז'
 ולא למנה שנשאת לבחור
 ז' ולא למנה שנשאת
 לאלמון יום א' מילתא
 פסיקא קמיי ליכא בתולה
 רביצרא מו' פ"י ואפילו
 נשאת לאלמון וליכא
 אלמנה דביצרא מיום א':
 אלא הא דתניא שקדו
 חכמים על תקנת בנות
 ישראל שיהא שמח עמה
 ג' ימים במאי אי בבחור
 הא אמרת ז' אם באלמון
 הא אמרת יום א' איבעית
 אימא בבחור ז' לברכה ו'
 לשמחה איבעיא באלמון
 יום א' לברכה ו' לשמחה:

זבי בעילה אית לן למשרי אע"ג דליכא לערא כיון דלאו הוה פסיק
 רישיה לענין פתח כיון דאפשר להוצאת דם בלא עשיית פתח
 כדמוכח לעיל (דף ה:) ומשני הכא פקיד ולא עקיר דקסבר דם חצורי
 מיחבר והוא הדין דהוה מני לשנויי דלפתח הוא כריך אלא לפי מאי

דקיס ליה דלדס הוא כריך משני ליה
 ומימה דהא שמואל צנולא צנולא שאינה
 כריכה לגופה סבר לה כר' יהודה
 כדלמריי צ"פ (ה) הנחנין (ד' פה. ושם) וצ"פ
 כל המדיר (וחסם ד' זכס) ועוד דמדבר
 שאין מתכוין דשרי ר"ש ה"ל לאקשווי
 ולא ממלכה שאינה כריכה לגופה
 כיון דרוז בקיאלא ולא הוה פסיק רישיה:

בתוך שהותרה לצורך פירוש
 לצורך אולם נפש הותרה

נמי שלא לצורך אולם נפש וצנול
 שיהא צורך הנלח היום או לצורך
 קיוס מלוא ציו"ט כהיא דהוצאת
 קטן למולו וספר תורה לקרות זו
 ולולב ללאת זו (ב"ב דף ק"ג.) אלא
 שלא לצורך היום כלל לא כמו הוצאת
 אצנים דמחייב והאופה מיו"ט לחול
 לרז חסדא דלמך לוקה (שם דף ק"ג.)
 משום דלית ליה הוציא ושמיתע עמה:
 נדבה דשרי לז"ה (שם דף ק"ג.) היינו

משום שלא יהא שלמך מלא ושלמך
 רצך חסר ומולא חמך בתוך צימו
 דלמריינן צ"פ (ה) דפסחים (דף ק"ג. ושם)

דכופה עליו כלי ולא שרינן לשורפו
 משום מתוך היינו משום דאסור
 לשורפו מדרבנן משום מוקפה דאסור
 לעלטלו אלא אין לומר דליירי
 כשציתלו דמלך מקום מדרבנן מלוא
 לשורפו והוה צורך היום דצנולא
 דרבנן נמי שרינן היכא דליכא למימר
 מתוך הוא דפליגי צ"ש וצ"ה (ב"ב דף
 ק"ג.) צנולא גיד הנשה ציו"ט
 ואכלו דלצ"ש דלית להו מתוך לוקה
 וצ"ה דלית להו מתוך ואינו לוקה
 כריך לומר אע"ג דלא חשיב אולם נפש

משום אסור דרכיז עליה מכל
 מקום צורך היום הוא כיון דלחיל
 ליה ונראה לר"י דהוצאת תינוק לתייל
 הוה צורך היום ומייה הוצאה לצורך
 נכרי נראה דאסור ומה שנהגו עמה
 להוציא לצורך נכרי היה נראה לרש"י
 משום דרשות הרבים דיין לא הוה
 אלא כרמלית דאין רחצין ט"ו אמה
 וגזי יו"ט לא גזור רבנן כי היכי דלא
 תקון רבנן עירובי חצירות ציו"ט
 כדמשמע צ"ש פקד שני דביצה (דף
 טו:) דלמך יו"ט שחל להיות ערב
 שבת כו' רבי אומר מערבין עירובי
 חצירות אלא לא עירובי תחומין לפי
 שאתה אסרו דצבר האסור לו ואי
 אתה אסרו דצבר המותר לו אלמלא

לא תקון עירובי חצירות ציו"ט והוה הדין דלא גזרו בכרמלית והא דקיימא לן דפרק אמרו לו (כרימות דף ק"ג.) וצ"פ פקד קמח דביצה (דף ק"ג.) ושם)
 דיש עירוב והוצאה ליו"ט נראה דליירי בעירובי תחומין ושבו חזר בו דמתחל שאינה מעורבת אין ללמוד ממנה לכרמלית דחמיר טפי כמו
 שפירשתי במסכת שבת (דף ק"ג.) ועוד נראה דהא דקיימא לן דיש עירוב והוצאה ליו"ט בעירובי חצירות מיירי מדבעי למימר דפרק אמרו לו
 (כרימות דף ק"ג.) דאין עירוב והוצאה ליו"ט כ"כ מדתנן התם חס היתא שבת והוציא צפיו חייב וכן צ"ה (דף י"ב.) ושם) צ"ה למידק דאין עירוב
 והוצאה ליו"ט מדשרי צית ללא להוציא קטן ולולב והיינו עירובי חצרות דהשתא מוכח לה שפיר משור הוצאה דלא גזרו רבנן אעירובי חצירות
 אלא משום הוצאה דאסורין אין עניינה להוצאה והא דקאמך ואי אתה אסרו דצבר המותר לו היינו משום דמותר להוציא
 לצורך: **א"ל** מעתה יהא מותר לעשות מוגמר ביו"ט. ואם תאמר לדידיה נמי תקשי וכי לא סבר דלמריינן מתוך הא טעמא
 דצ"ה הכי הוא ויש לומר שהיה סובר דטעמא דצית הלל משום דאין עירוב והוצאה כדקא ס"ד מעיקרא צ"ה אע"ג דהתם פריך
 ענה דלמך לרז פפי לא שמיע לה ועו"ל שהיה סובר הותרה שלא לצורך וצנול שיהא דבר הרגיל והכי פריך דזה אינו רגיל טפי
 ממוגמר: **אמר** ליה אנא דבר הצריך לרז נפש קאמינא וצ"ה צריך לרז נפש. וכן צ"ה וקשה לר"י דלמך צ"ה אע"ג דהתם פריך
 (כג.) מהו לכבות הנר מפני דבר אחר ומסיק דאסור הא הכא שרי משום דלרזין לכל נפש וי"ל דהכא דוקא בצעילה ראשונה דמלוא היא דהוה
 צורך מלות היום אלא שאר צעילות אין כל כך צורך היום ועו"ל דמכיון דהנר מפני דבר אחר הוא כמו מכשירין דאפילו צנולא נפש אסור לו
 מוכח התם דפריך ענה מלוא דמחייב דמכבין את הצקעת כדי שלא יעשנה הצית ומשני היכא רבי יהודה היא דשרי מכשירי אולם נפש
 כי קאמינא לרבנן: **וה"ל** בתא מותר לבעור בתחלה בשבת. ולא מיישנין שמא ישחוט בן עוף והוא סמכין למיעבד סעודה בשבת:

פטור. וקיימא לן פטור ומותר לכמהלע צילאיות שבת (שבת דף ק"ג.)
 קשיא למאן דאסר דהאי נמי להוציא דם הוא: **הסם**. גזי ליחא:
פקיד. כנוס ציחא: **ועקיר**. כולו מן הבשר ועומד ללאת: **הכא**.
 דם בתוליס: **פקיד הוא ולא עקיר**. לגמרי אלא נצלט קמח צבתיים

אע"פ שאינו מחובר כשאר דם
 האברים אלא כנוס מיהו דומה
 למחובר הוא שאינו מוכן ללאת
 כלימה: **אספוס מטלטלי**. מנו לה
 מטלטלין תחת ידה נמשכון לשעבוד
 כמזבחה עד שיכתבו שטר כמזבחה
 בשעבוד קרקעות: **מאי דעסיך**.
 למישרי ציו"ט יומר מנשבת: **לצורך**.
 אוכל נפש כגון שמיטה: **מוגמר**.
 צמשים על האש לגמר את הכלים
 ואת הבגדים: **עליו אמר קרא לכל**
נפש דבר השוה לנל נפש. מותר.

ובעילה שוה לכל אצל מוגמר אינו
 אלא למפונקיס: **ומי איכא הוראה**
לאיסור. ומי קרי איסור הוראה.
 משום דכל אדם רשאי להחמיר
 והאסור אין זה סמכית דברים שאפי'
 מן הספק שאין ההלכה צרורה לו
 הוא צל ואסור אצל הממיר סומך על
 שמועתו או על סברת חכמתו
 הוראה: **הורוה צ"ה**. משנה

צמסכת נזיר צהילי המלכה שיכח
 צנה למחמנה ודורה שבע שנים
 צנויר צ"ה צחולה לארץ ועלתה לארץ
 הורוה צ"ה שאתה נזירה עוד ז' שנים
 אחרות: **חוט השדרה שפסק צרונה**.
 טריפה: **טעונה ברכה**. צרכת
 חתינים: **צועו אלמון הוה**. דלמך
 מר אצנן זה צועו וכבר היו לו י'
 צנים ושלשים צנות צצנא צתלה (דף
 טו:) **האמרם שבעה**. דמולאניה
 טעונה דקאמר רב הונא אוקימנא
 דלינה טעונה שבעה מכלל דטעונה
 דקאמר רבי אלא שבעה:

מכריזין
 הכי אמר ר' אבהו שאל ר' ישמעאל בן יעקב דמן צור את רבי יוחנן בצידין
 ואנא שמעי מהו לבעול בתחלה בשבת ואמר ליה אסור והלכתא יומתר
 לבעול בתחלה בשבת: אמר רבי חלבו אמר רב הונא א"ר אבא בר זבדא
 אמר רב אחת בתולה ואחת אלמנה טעונה ברכה ומי אמר רב הונא
 הכי והאמר רב הונא אלמנה אינה טעונה ברכה לא קשיא כאן בבחור
 שנשא אלמנה כאן באלמון שנשא אלמנה ואלמון שנשא אלמנה לא
 והאמר רב נחמן אמר לי הונא בר נתן תנא מנין ה"ל ברכת חתנים בעשרה
 שנאמר ויקח עשרה אנשים מוקני העיר ויאמר שבו פה וישבו ובועו
 אלמון שנשא אלמנה הוה מאי אינה טעונה ברכה אמר רב הונא אינה טעונה
 ברכה כל ז' יאבל יום אחד טעונה ברכה אלא הא דתניא וישקדו חכמים
 על תקנת בנות ישראל שיהא שמח עמה ג' ימים במאי אי בבחור האמרת
 שבעה אי באלמון האמרת יום אחד איבעית אימא ואלמון יום אחד לברכה
 וישלשה לשמחה ואיבעית אימא בבחור שבעה לברכה וישלשה לשמחה

מיתבי
 לא תקון עירובי חצירות ציו"ט והוה הדין דלא גזרו בכרמלית והא דקיימא לן דפרק אמרו לו (כרימות דף ק"ג.) וצ"פ פקד קמח דביצה (דף ק"ג.) ושם)
 דיש עירוב והוצאה ליו"ט נראה דליירי בעירובי תחומין ושבו חזר בו דמתחל שאינה מעורבת אין ללמוד ממנה לכרמלית דחמיר טפי כמו
 שפירשתי במסכת שבת (דף ק"ג.) ועוד נראה דהא דקיימא לן דיש עירוב והוצאה ליו"ט בעירובי חצירות מיירי מדבעי למימר דפרק אמרו לו
 (כרימות דף ק"ג.) דאין עירוב והוצאה ליו"ט כ"כ מדתנן התם חס היתא שבת והוציא צפיו חייב וכן צ"ה (דף י"ב.) ושם) צ"ה למידק דאין עירוב
 והוצאה ליו"ט מדשרי צית ללא להוציא קטן ולולב והיינו עירובי חצרות דהשתא מוכח לה שפיר משור הוצאה דלא גזרו רבנן אעירובי חצירות
 אלא משום הוצאה דאסורין אין עניינה להוצאה והא דקאמך ואי אתה אסרו דצבר המותר לו היינו משום דמותר להוציא
 לצורך: **א"ל** מעתה יהא מותר לעשות מוגמר ביו"ט. ואם תאמר לדידיה נמי תקשי וכי לא סבר דלמריינן מתוך הא טעמא
 דצ"ה הכי הוא ויש לומר שהיה סובר דטעמא דצית הלל משום דאין עירוב והוצאה כדקא ס"ד מעיקרא צ"ה אע"ג דהתם פריך
 ענה דלמך לרז פפי לא שמיע לה ועו"ל שהיה סובר הותרה שלא לצורך וצנול שיהא דבר הרגיל והכי פריך דזה אינו רגיל טפי
 ממוגמר: **אמר** ליה אנא דבר הצריך לרז נפש קאמינא וצ"ה צריך לרז נפש. וכן צ"ה וקשה לר"י דלמך צ"ה אע"ג דהתם פריך
 (כג.) מהו לכבות הנר מפני דבר אחר ומסיק דאסור הא הכא שרי משום דלרזין לכל נפש וי"ל דהכא דוקא בצעילה ראשונה דמלוא היא דהוה
 צורך מלות היום אלא שאר צעילות אין כל כך צורך היום ועו"ל דמכיון דהנר מפני דבר אחר הוא כמו מכשירין דאפילו צנולא נפש אסור לו
 מוכח התם דפריך ענה מלוא דמחייב דמכבין את הצקעת כדי שלא יעשנה הצית ומשני היכא רבי יהודה היא דשרי מכשירי אולם נפש
 כי קאמינא לרבנן: **וה"ל** בתא מותר לבעור בתחלה בשבת. ולא מיישנין שמא ישחוט בן עוף והוא סמכין למיעבד סעודה בשבת:

(א) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ה) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (י) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (יא) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (יב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (יג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (יד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (טו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (טז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (יז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (יח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (יט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (כ) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (כ"א) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (כ"ב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (כ"ג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (כ"ד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (כ"ה) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (כ"ו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (כ"ז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (כ"ח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (כ"ט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ל) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (לא) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (לב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (לג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (לד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (לה) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (לו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (לז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (לח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (לט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (מ) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (מ"א) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (מ"ב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (מ"ג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (מ"ד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (מ"ה) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (מ"ו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (מ"ז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (מ"ח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (מ"ט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (נ) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (נ"א) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (נ"ב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (נ"ג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (נ"ד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (נ"ה) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (נ"ו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (נ"ז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (נ"ח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (נ"ט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"א) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ה) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"י) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"יא) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"יב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"יג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"יד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"טו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"טז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"יז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"יח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"יט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"כ) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"כ"א) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"כ"ב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"כ"ג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"כ"ד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"כ"ה) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"כ"ו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"כ"ז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"כ"ח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"כ"ט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ל) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ל"א) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ל"ב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ל"ג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ל"ד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ל"ה) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ל"ו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ל"ז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ל"ח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ל"ט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"מ) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"מ"א) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"מ"ב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"מ"ג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"מ"ד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"מ"ה) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"מ"ו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"מ"ז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"מ"ח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"מ"ט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"נ) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"נ"א) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"נ"ב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"נ"ג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"נ"ד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"נ"ה) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"נ"ו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"נ"ז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"נ"ח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"נ"ט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"א) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ה) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"י) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"יא) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"יב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"יג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"יד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"טו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"טז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"יז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"יח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"יט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"כ) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"כ"א) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"כ"ב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"כ"ג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"כ"ד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"כ"ה) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"כ"ו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"כ"ז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"כ"ח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"כ"ט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ל) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ל"א) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ל"ב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ל"ג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ל"ד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ל"ה) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ל"ו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ל"ז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ל"ח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ל"ט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"מ) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"מ"א) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"מ"ב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"מ"ג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"מ"ד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"מ"ה) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"מ"ו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"מ"ז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"מ"ח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"מ"ט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"נ) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"נ"א) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"נ"ב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"נ"ג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"נ"ד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"נ"ה) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"נ"ו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"נ"ז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"נ"ח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"נ"ט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"א) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"ב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"ג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"ד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"ה) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"ו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"ז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"ח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"ט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"י) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"יא) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"יב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"יג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"יד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"טו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"טז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"יז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"יח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"יט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"כ) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"כ"א) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"כ"ב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"כ"ג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"כ"ד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"כ"ה) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"כ"ו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"כ"ז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"כ"ח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"כ"ט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"ל) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"ל"א) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"ל"ב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"ל"ג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"ל"ד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"ל"ה) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"ל"ו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"ל"ז) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"ל"ח) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"ל"ט) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"מ) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"מ"א) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"מ"ב) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"מ"ג) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"מ"ד) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"מ"ה) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה
 ארן. (ס"ס"ס"מ"ו) ויש מוס' לקמן ט: ד"ה

קפדי כל דהא ודעא חזיא ליוקא ושרי ואי לא אסיר ופסק רבינו כן. אכל בהלכות תבוא ולימא לאה דרב אלח בין כך וזין כך אסור דאמר רבי"ל זמנין אמ הכותי בשבת ואין זמנין אמ הכומי ביו"ט גזירה שמה יבנה בצבילו. ודעת הרבה מפרשים כדברי ההלכות והביאם לזה מה שהאריכו שם בסוגיא על הא דרב בריהא דפלוגמא דמנאי דבין הלביס דבין הלביס ונחשו אליבא דמאן דאמר לכס ולא לכלביס ואמרו אחר כן ופליגא דרבי"ל וכו' ופירשו דעל הא דרב קאי וכן פירש"י ז"ל ועל כן הקשו על דברי רבינו שפסק כרב וכרבי"ל וגמ' מפרש דפלוגי ויש מי שהעמיד דברי רבינו באמרו שלא היה בגירסתא ספרי רבינו ופליגא. ואני מקיים הגירסתא ומקיים דבריו וכי אמרו ופליגא לאו אהא דרב קאי דלא דמיין להדדי דהאיה דרב אס לא היו אופין כל הפת להס לא היו יכולין לאפות ממנו פס אמת ולתמו לתינוק אבל צומן הכומי לא יגרע חלק הישראל אס לא זמנהו שהרי משל ישראל הוא נמון לו ופת המינוק הוא מבני החיל וכי אמרו ופליגא כ"ל דאמאי דקליק מיניה קאי דא"ל אביי לרב יוסף למאן דאמר לכס ולא לכלביס הני קופלי לחימתא היכי שעינן להו ביו"ט א"ל חזיין להסקה א"ל מינה ביו"ט בשבת מאי איכא למימר א"ל מטעמיליין להו אבד ריפתא ולהו אמרו שהשואה הטלטול בשבת למלאכה דיו"ט דכיון שאין עושין מלאכה בשביל בהמה ביו"ט אין מטלטלין בעבודה בשבת אלא על ידי פס דלא כרבי"ל שהוא המיר טלטול לצורך כומי בשבת אע"פ שמלאכה אסורה מחמתו ביו"ט. וזה ג"כ נכון ודבריו יאמר ודני קיים ויש לו בזה הלכתא בעל הריב שכן כתבו בהשגות א"ל יפה אמר אע"פ שלא הסכים לדעת הרב ז"ל:

אחת ולתמו לתינוק דבכה"ג הוא דפליג עליה הרי"ף. ושמה י"ל שה"ה מפרש ש"מ הרב"ד אף ע"פ שלא הסכים לדעת הרב לאו לענין דינא קאמר דכפי מה שפירש ה' המגיד דברי רבינו דקין שיהא אלא לענין פירושא דפליגא קאמר דלהרי"ף קאי אהא דרב ולרבינו לא קאי אהא דרב:

"אין מקפידין מותר לאפותו להן ביום טוב שכל פת ופת ראוי לתינוק. עיסת ו'הכלביס בזמן שהרועים אוכלין ממנה נאפית ביום טוב: מן המבשל ביום טוב לכותים או לבהמה או להניח לחול אינו לוקה שאילו ו'טבאו לו אורחים היה אותו תבשיל ראוי להן. עשה לנפשו והותר מותר להאכיל ממנו ו'לכותים ולבהמה מן רחיצה ו'סוכה הרי הן בכלל אכילה ושתייה ועושין אותן ביום טוב שנאמר אך אשר יאכל לכל נפש לכל שצריך הגוף. לפיכך מוחזק חמין ביום טוב ורוחץ בהן פניו ידיו ורגליו. אבל כל גופו אסור משום גזירת מרחץ. וחמין שהוחמו מערב יום טוב רוחץ ו'טבאן כל גופו ביום טוב שלא גזרו על דבר זה אלא בשבת בלבד. י"ך כל שאסור בשבת בין משום שהוא דומה למלאכה או מביא לידי מלאכה בין שהוא משום שבות הרי הוא אסור ביום טוב אלא אם כן היה בו צורך אכילה וכיוצא בה. או דברים שהם מותרים ביום טוב כמו שיחבאר בהלכות אלו. וכל שאסור למלטלו בשבת אסור למלטלו ביום טוב אלא לצורך אכילה וכיוצא בה. וכל שמותר בשבת מותר ביום טוב.

נוטלים

א ה"טור חולק בזה בסומן מקרי"ב: ב סמ"ג לאוין ע"ה: ג טור ס' מקי"א סמ"ג ע"ה: א ה"טור חולק בזה בסומן מקרי"ב: ב סמ"ג לאוין ע"ה: ג טור ס' מקי"א סמ"ג ע"ה: א ה"טור חולק בזה בסומן מקרי"ב: ב סמ"ג לאוין ע"ה: ג טור ס' מקי"א סמ"ג ע"ה: א ה"טור חולק בזה בסומן מקרי"ב: ב סמ"ג לאוין ע"ה: ג טור ס' מקי"א סמ"ג ע"ה: א ה"טור חולק בזה בסומן מקרי"ב: ב סמ"ג לאוין ע"ה: ג טור ס' מקי"א סמ"ג ע"ה:

מן המבשל ביו"ט וכו'. פ' אלו עוברין (פסחים מ"ו): ושם פרק יו"ט שחל (ב"ב כ"א). אמר האופה מיו"ט לחול וכו' כמו שכחתי למעלה ואמרו שם דטעמיה דרבה דאמר אינו לוקה משום דמי נתקלו ליה אורחים חזי להו. והאשה רבינו דין המבשל בכומי או לבהמה לדין מבשל לצורך עשה לנפשו וכו'. גם זה פשוט ונלמד מהמזכר למעלה בכומי הנכנס מאליו: **מן רחיצה וסוכה וכו'.** מה שהוזכר רבינו להזכיר בדין הרחיצה והסוכה היא להמסר מים כדי לרחוץ או שמן כדי לטון ומבואר בדבריו דבחינה וכו' לוקה. וכן כתבו ז"ל שאם לומר צולון אפילו בשבת מותר לאדם לטון כל גופו לתענוג כמזכר פ' כ"א מהלכות שבת וזה פשוט: לפיכך מחזיין וכו'. במשנה פ' יו"ט שחל (דף כ"א): כ"ש אומרים לא יום אדם תמין לרגליו אלא אם כן ראוין שמהם וכו' מהמירין וק"ל ככו'. ובהלכות ודוקא לרגליו אכל כל גופו לא והניחו ראייה מפ' בירה ומפורש שם בכורה (דף מ). דלפילו אינו רוחץ כל גופו שבת אלא אבר אבר אסור ומוקדם: וחמין שהוחמו וכו'. שם בהלכות נשם גאון וכן הסכמה מן הגאונים ואפילו לרחוץ כל גופו כחמה. וכן עיקר. ודין רחיצה בחמין י"ך כל שאסור בשבת וכו'. זה פשוט ומוקדם ושנינו פ"ק דמגילה (דף ע"א): אין בין יו"ט לשבת אלא איכל נפש בלבד:

ויש

משנה למלך

לחם משנה

א ה"טור חולק בזה בסומן מקרי"ב: ב סמ"ג לאוין ע"ה: ג טור ס' מקי"א סמ"ג ע"ה: א ה"טור חולק בזה בסומן מקרי"ב: ב סמ"ג לאוין ע"ה: ג טור ס' מקי"א סמ"ג ע"ה: א ה"טור חולק בזה בסומן מקרי"ב: ב סמ"ג לאוין ע"ה: ג טור ס' מקי"א סמ"ג ע"ה:

החדדי כמ"ש ה"ה ז"ל וקשה לדעת זו דמ"מ יש סהירה בדברי רבינו ז"ל עם מ"ש פ' כ"ו מהל' שבת. שאין פסק כר' יוסי דאמר לכס ולא לכלביס ומבואר בגמרא (דף כ"א): דלדברי ר' יוסי הני קופלי פירוש גרעינים ואסור לטלטלין בשבת אלא ע"י פס דאין אמרו שם מינה ביו"ט בשבת מאי איכא למימר מטעמיליין להו אבד ריפתא והוא ז"ל כתב במקום המזכר וכן כל הקליפין והגרעינים הראויים למאכל בהמה מטעמיליין אותם דמשמע דשרי בטלטול ובשלמא לה"ה ז"ל דקבר דפליגא קאי אהך ולדעת רבי"ל לא צענין טלטול אבד ריפתא אלא לביב דרי יוסי נוחא דליהו פסק כרבי"ל אבל לדעת זו קשה. וז"ל דגרעינין דכתב רבינו ז"ל בהלכות שבת הם ראויים למאכל בהמה בלי שום חיקון אוכל והני גרעינין שהזכירו בגמרא (דף כ"א) אינן ראויים למאכל בהמה אלא ע"י חיקון גדול כמו שכתבו שם החוס'. ובמה שכתב ה"ה ז"ל דפליגא קאי אמאי דקליק מיניה קשה דמנא ליה לגמרא דפליגא דאס המיר רבי"ל לטלטול לצורך כומי אע"פ שאסור לנשות מלאכה ביו"ט בעבורו היינו משום דמאי דמטלטל חזי למאכל אדם אבל הני גרעינין לא חזו למאכל אדם כלל וא"כ לטלטלם בעבור בהמה אסור כיון שאסור לעשות מלאכה בעבודה ביו"ט. ונראה לפרך דמ"מ איכא שירי כוסות דלא חזו למאכל דאסרי בהנאה וא"כ לא היה ראוי לטלטל הכומי כלומר כשהשואה הכומי פסם אמת ואיכא שירי כוסות ומוחזין לו פסם אחרת אלא ודאי דמותר לטלטל לצורך הכומי. אבל על זה קשה דע"כ נ"ך אמת לומר דלא חייש ר' יהושע לשירי כוסות דא"כ כשהשואה מנעינה הכוס כדכתב רש"י ז"ל אמאי מותר לטלטלו הא השתא לא היו לצורך כומי. ועוד אפילו דנאמר דחייש שירי כוסות מטעמיליין אבד הכוס כמו שאמרו בגמרא לטלטוליהו אבד כקא ומונין לגמרא לומר דפליג רבי יהושע בן לוי לדלעיל וצריך עיון:

ויש

עיסת הכלבים ב'. כתב ה"ה ז"ל דלדין דאית לן הוואיל אפילו אין לו נבלה מותר וכו'. וזהו סתם רבינו ז"ל. וקשה על זה דאפילו מן דאית ליה הוואיל מ"מ אסורה מיהא איכא ולא אהני טעמא דהוואיל אלא להפטרין ממלקות ע"פ שפירא ברור בדברי רבינו ז"ל שכתב שאין אופין ומבשלין לא לצורך כליבים. וז"ל דהך קושיא גופא איכא לאקשוי בגמרא בפ"ק דביצה (דף כ"א). ודעא מהר"ת הנרמא דשם אמרו ומי אית ליה לרב הקדא הוואיל הייט ומשום שרי לאפות אורחה ביו"ט והשתא קשה דהיכי קאמר ומי אית ליה לרב הקדא וכו' דמשמע דאי אית ליה טעמא דהוואיל אמי שפיר דאפילו מן דאית ליה טעמא דהוואיל מ"מ אסורה מיהא איכא לך נראה לומר דודאי כיון דהך עיסה מעורבת של רועים ושל כלבים ושל רחוי לומר שהיא אסורה כל כך ואילו היה כולה של כלבים משום האי טעמא דהא אפשר למפליג וכו' מעד דלחן זה הטעם כל כך ברור דהא רב מילתיא מכחיש ליה לך טעמא וא"כ משבשל הכל לכלבים אמרין הסם הוואיל ואינו לוקה אלא שאסור הכא דמעורבת עם עיסת הרועים מעלין ליה דרנא ואמרין דמותר לגמרי וזהו שאמרו ומי אית ליה לרב הקדא הוואיל דאי הוה סתירה ליה הסם הוואיל הוה אמי שפיר הכא דכפרישית אבל השתא דאית ליה הסם הוואיל אלא שהתם לוקה הכא מעלין ליה דרנא ואמרין אסור לכל הפחות וא"כ איך קאמר דמותר וא"כ השתא דאית לן הוואיל הכא דמעורבת עם עיסה של רועים מותר. זה ג"ל ליישב דעת הרשב"א ורבינו ז"ל:

מן המבשל ביו"ט וכו'. האי גישול לבהמה איירי במאכל הרחוי לאכילת אדם דאי לאו הכי לא שייך טעמא דהוואיל ומקלעי אורחין כיון דאית רחוי למאכל אדם ובודאי דלוקה אבל מטעם דמתוך שהותרה לצורך הומרה נמי שלא לצורך רחוי להמיר אפילו שאינו רחוי למאכל אדם כלל וא"כ קשה על רבינו ז"ל איך לא הזכיר טעם מתוך כמ"ש למעלה. ואפשר הוה לומר דרבינו ז"ל ס"ל דלכס ולא לכותים ולא לכלביס אהדריה ללאו קמח כמ"ש המוספות בפ"ק (דף י"ב) וא"כ נמכטל טעם מתוך דודאי דאי לא אלא לכס הוה מותר מטעם מתוך אבל השתא דכתוב אהדריה לאסוריה לך אינטיירן טעמא דהוואיל לומר דאית לוקה אכל עובר נעשה דלכס. וא"כ איך אמרו שם בגמרא דהשואה עולה נדנה לוקה אמי דלא ככ"ה הא אפילו ככ"ה אמי דלכס אהדריה לאסור אפיה ושמיטה לאסוריה דלאו ומבטל טעמא מהוך וא"כ היה ראוי לעבור בלאו לאו לאו טעמא דהוואיל אבל בעולה דלא שייך הוואיל ודאי דלמי *וי"ל דכיון דשייך טעמא דהוואיל בכל מקום אסור לאו לאו בכל מקום משום טעמא דהוואיל הוור נמי הכא אע"פ דליכא הכי ואינו עובר (הכא נמי אמרין דאית עובר מתוך שהותר לאו זה בכל מקום משום טעמא דהוואיל) משום הכי ודאי דלא לך אמר דאמי דלא ככ"ה הלל:

ויש

הנהגות מיימוניות

נשמעין דלפקיין כושיה: יד מן עיסת כלבים בזמן וכו' עד רחוי להס. פ"ב דביצה ופ"א למסכת תלה: מן שו עשה לנפשו והותר עד אלא בשבת בלבד. פ"ב דמסכת ביצה (דף כ"א) ובמסכת שבת פ' בירה (דף מ'): י"ך ב שאסור בשבת עד מותר ביו"ט. פסק משילין (דף ל"ו) ופ"ג דמס' עדיים: **ויש**

ורשב"ם פירש דשפוחו מוונותיהם עליו כו'. ורשב"ם לטעמיה שפסק הלכתא כר"ע בהגה"ה לעיל, ע"כ: יד [ין מסכת חלה ועיין בהגה"ה בהלכתא א"י, ע"כ: מן [כן כרבה דאית ליה הוואיל דלא ברב הסדא דאמרין פרק אילי עוברין הא דרבה ורב הסדא מוחלקת רבי אליעזר ורבי יהושע הוא ויש פסקתה הלכה כרבי אליעזר, ע"כ: [ן עיין בהגה"ה הלכתא א"י, ע"כ: מן [הרי"ף ג"כ מתיר ור"י אוסר ולהו הסכים הרא"ש

[מ] כן כתב ר"י אלפס בשם גאון וסח"מ וכן ספר התרוומה: **במסכת**

הַלְכוּת יוֹם טוֹב סִימָן תְּקִיא

קַכַּח. בְּאֵר הַגּוֹזֵה

ב' הרי"ף וחוספיה מהא דאמרי לטו תקמיס משנה שבת לח.

אין הקר גדול ואינו (ה) אלא למפנקים, והרי (ו) כמרחץ ומגמר דאסור (בית יוסף בשם תשובת אשכנזים), (ז) ונהגו לך (ח) מתר (ט) להחם ביום טוב (י) אכל לא כל גופו (יא) אפלו אינו רוחצו בכת אחת: הגה (יב) אכל מתר לרחץ יתינוק במים שהוחמו על ידי ישראל ביום טוב (מדרכי פרק ב), אכל אסור לתחם לצרכו (יג) אפלו על ידי אינו יהודי (מהר"א מפראג), אכל כשצריך להם לבשל או להדית, או (יד) מתר (יז) להרבות בשבילו (כל בו). ודין חמי טבירה כמו בשבת, כדאיתא סימן שכו (בית יוסף)

בְּאֵר הַיֵּטֵב

ג. גופו. שאינו שנה לכל אדם אלא למפנקים: ג. תינוק. בין שהוא רביטה לא גזרה, מדרכי. והאידנא דאף בחל לפעמים אין רוחצין אותו שנים או שלשה ימים, אף ביום טוב אסור לרחצו. מגן אברהם: ד. להרבות. הינו דוקא בפעם אחת, אכל אסור להוסיף עליו, כמו שכתוב סוף סימן תקג:

שְׁנֵי תְּשׁוּבָה

(א) מתר להחם בו. עין באשל אברהם, ועין בש"ך יורה דעה סימן קצט, וכמתווק ברכה כתב בשם תשובת כתב יד, מהאר מרדכי איתלא שהתיר להחם ביום טוב ולרחץ הרחיצה ההכריתית ללבש לבנים, ועין לעיל סימן שכו: (ב) להרבות. עין בשו"ת נדע ביהודה מהדורא תניא סימן כד וכה באחד שהורה התר להחם היורה שבמרחץ על ידי אינו יהודי ביום טוב שחל בערב שבת לצורך שיבשל ממנו בעל המרחץ מתמין אלו שביורה תכשיל קאזוע וישתה מאותו שאין מוניחין אותו במקום שלש מניעת השבילה ונטול פריה ורביה, וגם יש צד להמיר מתמת כן ביום טוב לצורך שבת גם כן יש התר על ידי ערב תכשילין, עין פס. ועין במתווק ברכה בשם זרע אמת שלש שנהגין התר בכהאי גוונא להתיר ביום טוב שבערב שבת על ידי שמכשילין ביהודה שמים או שלש ביצים, יש להניחם במנהגם, ומכל מקום רחיצה כל גופו בתמין אסור, עין פס:

מִשְׁנֵה בְּרוּרָה

להעמידם שם כדי שלא יקרשו, שהוא צריך אכל נפש ממש: (ה) אלא למפנקין. דכיון דאינו אלא למפנקין לא הוי שנה בכל נפש: (ו) כמרחץ ומגמר. הינו, דין דלהחם מים לצורך רחיצת כל גופו דסעיף ב דאסור משעם זה, ודין דמגמר בסעיף ד לקמה, דאסורו הוא גם כן משעם זה: (ז) ונהגו להקל. בין דעקר מלאכת ההכרעה בשביל קר הוא מלאכה המתרת, שהוא שנה בכל נפש, לא קפדינן אם הקר גדול או קטן: ח. מים. אף שאינן ראויין לשתיה רק לרחיצה: ט. ידיו. והוא הדין פניו ורגליו, דרחיצת פניו ידיו ורגליו הוא דבר השנה לכל נפש, ומכל מקום לא ירחצם במרחץ, שמא יבא לרחץ שם כל גופו לבית יו. י. אכל לא כל גופו. פרוש, להחם מים כדי רחיצת כל גופו, דרחיצת כל גופו הוא דבר שאין שנה לכל נפש רק למפנקין הרגילין בזה: יא. אפלו אינו רוחצו בכת אחת. אלא אכר אכר, דכמים שהוחמו ביום טוב אסור לרחץ בכל גונו: יב. אכל מתר וכו' על ידי ישראל ביום טוב. פרוש, כגון "שעבר וחממו, או שהחם לצורך שתיה, או פניו ידיו ורגליו, דשרי, ולגדול" אסור אף בכהאי גוונא לרחץ ביום טוב, ואף להמתירין רחיצה בתמין שהוחמו מערב יום טוב) בין שעל כל פנים הוחמו ביום טוב, אכל לקטן מתר, דהינו רביטה ולא גזרו בו. ודוקא "בקטן שרגילין לרחצו בכל יום אז אמרינן הינו רביטה, אכל כל שרגילין שלא לרחצו שנים או שלשה ימים, אז לאו הינו רביטה ואסור: יג. אפלו על ידי עפוי"ם. דלכמה פוסקים "הוא אסור דאורייתא, דרחיצת כל הגוף אינו שנה לכל נפש, ועל ידי עפוי"ם הוא שבות, ואפלו "לדעת הסוברים שהוא אסור דרבנן, "על כל פנים הוי שבות דשבות, "מיהו, במקום חלי קצת יש להתיר: יד. מתר להרבות בשבילו. כדי

בְּאֵר הַלְכָה

יום טוב קלל גם כן מתר ורק אם עושה שניו בנשיאתו, ושלם כיון בנשיאתו להכין זה לצדו מחו, וכמובא דעתו בסימן תקיא, עין שם בבית יוסף ונהג"א, וצריך עיון: תקיא ב. א. להחם ביום טוב מים לרחץ וכו'. ומוכח בגמרא דלרחץ ידיו ורגליו מתר אפלו אם חמם המים כדי לרחץ כל גופו דעשה אסור בזה, מפל מקום לא קנטוהו על רחיצת פניו ידיו ורגליו מהם, וכן מוכח שם בפרק לט ע"ב בקשית הגמרא דקאמר שם, לימא תנו סתמא כבית שמאי וכו', עין פס:

י. המחבר שנה מלשון המשנה ביצה כא דתנו, חמין לרגליו, והוא כתב ידיו, ובעלת שבת כתב, דצריך לומר ידיו ורגליו, ובבבגי ישע כתב, דצריך לומר פניו ידיו ורגליו, ונראה להם שהוא טעות סופר, ובקמת כן הוא מבאר בתוספות שם ידיו ורגליו, וכן משמע בסוגיא דשבת דפניו ידיו ורגליו שרי, כמו שקתב הגר"א, וכן מבאר להדיא ברמב"ם, וכן ברש"י, ושרי"ב דבור המתחיל והא תניא, וכן במאירי ביצה בסוגין דפניו ידיו ורגליו, ומכל מקום יש לעיין אולי דבמינו אין רחיצת רגליו שנה לכל נפש, ונשנה זה רק בימיהם שהיו הולכין הרבה יתף בלי מנעלים ודומה רגליו לשאר אברי הגוף, אכן לפי מה שכתב לקמן בשם הרא"ש והרשב"א דמקצת שאר אברי הגוף דומה לפניו ידיו ורגליו דמתר, כודאי אין להתמיר בזה:

יא. אכל לא כל גופו. עין משנה ברורה דחזין מפניו ידיו ורגליו חשיב אינו שנה לכל נפש, כן מבאר בתוספות ומרדכי ובחננוך מצוה רחצ, ורק פניו ידיו ורגליו הוא שנה לכל נפש, אכל כל גופו אינו אלא למפנקין והוי מלאכה דאורייתא בתמום עבורם, וכמו שהעתיקו אחרונים כאן. ולכאורה לפי זה הוא הדין אף לאכר אחד חוץ מפניו ידיו ורגליו אסור, וכן מוכח במאירי שקתב הטעם, דזה הוא הרגילות, כמו שאמרו, רוחץ אדם פניו ידיו ורגליו לכבוד קונו, וכן משמע קצת בחנוך הנ"ל, אלמא דדוקא אלו שרי. ובקמ"ד משה ראיתי שהעתיק דכל שאינו רוחץ רב גופו שרי, והעתיק זה מסומן שכו לענין שבת במים שהוחמו מערב שבת שכתוב שם נמי דפניו ידיו ורגליו שרי, ולא כל גופו, וכתב שם הרמ"א דגם שאר איברים שרי כל שאינו רוחץ רב גופו, ולכאורה אינו דומה לשם, דשם המים כבר הוחמו מערב שבת ורק אסור גזרת רחיצה נגזרו בו, וסבירא לה להרמ"א דכל שאינו רוחץ כל גופו אין על זה שם רחיצה, מה שאין כן כאן ואמרינן דלפניו ידיו ורגליו שרי דבדבר זה שנה לכל נפש ולא כל גופו, ומאי נפקא מנה אם יחס לצורך כל גופו ממש או הרבה אברים מגופו, כל מה שרוחץ חוץ מפניו ידיו ורגליו לכאורה אינו שנה לכל נפש הוא. ואף להרמב"ם וסמ"ג והגאונים דלדידהו אין בו אסור דאורייתא רק משום גזרה, מפל מקום כיון שלא נזכר בגמרא להקל אלא פניו ידיו ורגליו ושהוא דבר הרגילי, משמע לכאורה דשארי אברים

שְׁנֵי הַצִּיּוֹן

ו. הגר"א חמ"ד משה: ז. א. אלהי רבה בשם רבנו ירוס. וכירושלמי פרק ב דביצה ראייתו יוש תרי פתרי, וחד מהוון דבית שמאי דאמרי, אלא אם כן ראויין לשתיה, הינו בשחממן כדי לשתות ממש ויכמו שפשיה הווספות, ובית הלל דמתירין סברי דבעינן שיהו על כל פנים ראויין לשתיה, ונפרש זה קצתו זה קצתו גם כן כדורשי הר"ן על שבת עין שם, ואפשר מהשמיט ונודש זה (ד)במלמדונו על פתח דסבירא לה דהמשנה אמת כפשטא דמתר לבית הלל בכל גונו: ח. פוסקים: ט. הוא שיטת התוספות, והביא ראיה לרביהם מן הירושלמי, ודעת הרמב"ם והגאונים שהוא מדרבנן, ונפקא מנה שאסור להתוספות להחם אפלו לצורך חולה שאין בו סכנה, ולהתמכ"ם שרי ועל שבתו. ועין לעיל בסומן שכו, דלפי דברי הסבא השלישית שהיא העקר אינו מתר כי אם על ידי שניו. י. וכן אפלו להשתטף אסור, וכמו גבי שבת לעיל בסומן שכו סעיף א: יא. מחצית השקל ונהר שלום, וכן כתב בברכי משה: יב. חמ"ד

יֵאָבָל בְּמִים שֶׁהוּחַמוּ (טו) מְעַרְב יוֹם טוֹב מִתֵּר לְרַחֵץ כָּל גּוֹפּוֹ אַפְלוּ בְּאֶחָד, מִיְהוּ, דְּוָקָא חוּץ לְמִרְחָץ (טז) אֲבָל בְּמִרְחָץ (יז) אָסוּר: הַגָּה (יח) וְיֵשׁ אוֹסְרִים בְּכָל עֲנָנָן, (יט) וְכֵן נוֹהֲגִין (טו וז) וְהוֹרָא (ש) • ג. (כ) אָדָם מִתֵּר לְטַבֵּל בְּיוֹם טוֹב מִשְׁמַמְתּוֹ: ד. (*ה) אֵין עוֹשִׂין (כא) מְגַמְר דְּהִינּוּ לְפָזֵר מִיְנֵי

ג טור בשם הר"ף ורמב"ם פסק א וסמ"ג. ד משנה ביצה יז וקבית הלל פסק א וסמ"ג. ה משנה שם כב וכתקמים.

שְׁעָרֵי תְּשׁוּבָה

רק תחף ותרחץ היטב בערב יום טוב כל גופה בחמין, וכיום טוב תדיח למטה בחמין, ותענין היטב בכל גופה קדם טבילה כמו שכתוב ביוזב דעה סימן קצט, עין שם: (ג) אדם מתר בו. עין פירוט משני סימן ע אשה שטבילה בליל יום טוב אחר לרמה כשונג מתרת לכעלה כיון שיתקנה שונגתה, ואפלו היתה מיוחדת לא היה מקום לאסור מדינא בדויעבד, רק משום מניח אוקה לילה, אבל אחר כך פשיטא דמתרת בלא טבילה אחרת, עין שם. וענין ביוזב דעה סימן

באור הלכה

אסור, דאי לא הכי היה להם לכלל דכל שאינו רוחץ כל גופו או רבו מתר והכל בכלל, ונגם דין דסימן שכו אינו פשוט כל כך לפי זה, אלא דראיתי דמקור הדין דרמ"א דסימן שכו, נובע הוא מהרא"ש הלכות מקנאות בסופו, הביאו הבית יוסף שם, ומדקביו מוכח דהוא הדין בענינו, דסבירא לה דלרגליו לאו דוקא דהוא הדין לשאר איברים, אבל מקל מקום לדינא בענינו לא הגיה הרמ"א בזה, ומשמע לכאורה דלא נראה לו להקל בדעתו אלא שם לענין רחיצה דהוא דרבנן לכלי עלמא, אבל לא להחם חמין שהוא דאורייתא לכמה פוסקים, ובמאירי הלא מוכח דהדין דאסור, והוא חולק להדין גם על הדין דסימן שכו, דכתב ש"י להדין בשבת דאף אבר אחד חוץ פניו ורגליו אסור, וכן נראה גם דעת רש"י שם גבי מחם אלוניטית בפשוטו, והבית יוסף הרגיש בזה דחוק לפירושו, עין שם. ומקל זה נראה לכאורה דבענינו שיש בו חשש אסור דאורייתא, על כל פנים אין להקל, אלא דביוזב דעה סימן קצט העתיק המחבר דינו דהרא"ש להלכה אלא שדעתו יקו בשנוי קצת, שלא כתב דמתרת להחם קיתון לרחץ בית הסתרים כמו שכתב הרא"ש, ולשיטתו ורגליו לאו דוקא, אלא כתב דמתרת לרחץ בית הסתרים במעט מים שהוחמו אפלו ביום טוב, ואולי בכונה שנה לשנונו. אכן לדינא, בש"ד שם הביא בשם המשאית בנתיב דחולק על הרא"ש, ודעתו נמי דאולי רק לפניו דיו ורגליו התיירו, עין שם. ונגה הספר אינו כדיו, ואף להמחבר אין לדמות רחיצת רשות לרחיצת בית הסתרים, דאולי סמך המחבר על הרא"ש רק התיס דהוא לצורך טבילת מצוה. אמנם אחר כך מצאתי בחדושי הרשב"א בשבת, דדעתו נמי דפניו ורגליו לאו דוקא, דהוא הדין שאר איברים כל שהוא רק מקצת גופו שרי וכהרא"ש. וענין בשערי תשובה כמה שכתב בשם מחזיק ברכה להקל, וכן משמע דעת הנודע ביהודה במהדורא תנגא סימן כה בסופו עין שם:

ד י"ד אין עושין מגמר וכו'. ולענין שתית טיטון ביום טוב, יש דעות

הגוף, אפשר דאף בהוחמו מערב יום טוב יש להתמיר, ולעת הצורך פדעה ראשונה, אלא שנוהגין לאסור, וראין לשנות המנהג: (יט) וכן נוהגין. ולענין אשה שחל טבילתה ביום טוב, הסכימו כמה אחרונים שצריך לזהר שלא יהיה במקוה רק פושרין, דאם לא כן אסור לטבול בה, וכל זה אם הוחמו המים מערב יום טוב, אבל ביום טוב אסור להחם על ידי ישראל, ועל ידי עכו"ם כ"ג יש להקל, וכל זה להחם בליל יום טוב שני, אבל להחם ביום טוב ראשון לצורך ליל שני אין להקל כלל, אם לא שהישראל יקח מהמים לשמות מהם קאפע או להדיח כליו, כ"ד כנה מתר מדינא, כדן ממלא הבית מים המבאיר בסוף סימן תקג, ורק שצריך לזהר בכל זה כ"ג שלא להוסיף אחר כך מים להיזרה, אלא בתחלה ימלא כל היזרה מים כפי השעור הצריך לו: ג (כ) אדם מתר לטבול וכו'. ורצה לומר, אף על גב דכלי אסור להטבילו ולטהרו משמאתו ביום טוב מפני שנואה כמתקן הכלי על ידי זה, אדם שאני, מפני שהוא נראה כמצנן עצמו במים (גמרא), וענין לעיל סימן שכו סעיף ח במשנה ברורה ובאור הלכה (אות ח), שם בארנו כל פרטי דין זה: ד (כא) מגמר. דהוא דבר שאינו שוה לכל נפש אלא למענגים ולא התר ביום טוב. ולענין שתית טיטון ביום טוב, עין בבאור הלכה (אות ד):

באר היטב

ס. מגמר. ומתר להביא כלי מלא נקבים ומכסין אותו מערב יום טוב ופוקקין נקביו ולמחר פותחים הנקבים ונמצא הבית מתנמר, ואפלו בשבת מתר, רש"ל:

מלתא, אבל בשונגת ודאי מתרת מיר אף שלכתחלה אין לעשות כן, ובמורה יש להתמיר לפרש קצו: (ו) מגמר. ענין לעיל סימן רי שם כתבתי בענין שתית טיטון ביום טוב, וקרבנו נמנאל

משנה ברורה

שישאר גם לקטן לרחיצה, ובלבד שלא יוסיף מים בקדרה לאחר שהעמיד אותה על האש, רק שיקח מתחלה כלי גדול. ולענין מה שנוהגין לתן מטפחת (ווינדליין) בערבה תחת הקטן בעת הרחיצה, והנה יש בזה אסור פבוס, דשורה אותם במים, ועל כן יש לזהר על כל פנים שיהיו הווינדליין נקיים מכבסים מכבר, דבלאו הכי אין להקל לתנם לתוך המים כי אם על ידי עכו"ם. ואפלו אם הם נקיים ומכבסים, טוב שיתנן לתוך המים על ידי עכו"ם אם באפשר, כל זה בארתי לעיל בסימן שב סעיף י בבאור הלכה (אות כב). עין שם: (טו) מערב יום טוב מתר. אף דבשבת אסור אף אבר אבר וכל שכן כל גופו באחד, כדאיתא בסימן שכו, כ"ג ביום טוב קיל טפי: (טז) אבל במרחץ וכו'. הינו, אפלו בבית החיצון של מרחץ אסור לרחץ בחמין, ולא התר שם אלא להשתטף בהם: (יז) אסור. דאסור חכמים רחיצה במרחץ משום גזרת הפלגין שהיו מולולין בזה לעשות באסור, כמבאר בשבת דף מ: (יח) ויש אושרין בכל ענין. דסבירא להו דאין חלוק בין שבת ליום טוב ואסור רחיצה ביום טוב כמו בשבת. ודוקא כל גופו באחד, כ"ג אבל אבר אבר לכלי עלמא מתר לרחץ, ואפלו כ"ג להשתטף באותן חמין אסור לדעה זו. מיהו לענין תינוק, כ"ג גם לדידהו מקלינן ביום טוב יותר מבשבת ומתר לרחצו אפלו בחמין שהוחמו ביום טוב, וכנ"ל, וכל שכן בחמין שהוחמו מערב יום טוב. אכן פתינוק שאין מרגל כל כך אף בימי החל ברחיצת כל בודאי יש להקל. וענין באליה רבה שכתב דרב הפוסקים סבירא להו פדעה ראשונה, אלא שנוהגין לאסור, וראין לשנות המנהג: (יט) וכן נוהגין. ולענין אשה שחל טבילתה ביום טוב, הסכימו כמה אחרונים שצריך לזהר שלא יהיה במקוה רק פושרין, דאם לא כן אסור לטבול בה, וכל זה אם הוחמו המים מערב יום טוב, אבל ביום טוב אסור להחם על ידי ישראל, ועל ידי עכו"ם כ"ג יש להקל, וכל זה להחם בליל יום טוב שני, אבל להחם ביום טוב ראשון לצורך ליל שני אין להקל כלל, אם לא שהישראל יקח מהמים לשמות מהם קאפע או להדיח כליו, כ"ד כנה מתר מדינא, כדן ממלא הבית מים המבאיר בסוף סימן תקג, ורק שצריך לזהר בכל זה כ"ג שלא להוסיף אחר כך מים להיזרה, אלא בתחלה ימלא כל היזרה מים כפי השעור הצריך לו: ג (כ) אדם מתר לטבול וכו'. ורצה לומר, אף על גב דכלי אסור להטבילו ולטהרו משמאתו ביום טוב מפני שנואה כמתקן הכלי על ידי זה, אדם שאני, מפני שהוא נראה כמצנן עצמו במים (גמרא), וענין לעיל סימן שכו סעיף ח במשנה ברורה ובאור הלכה (אות ח), שם בארנו כל פרטי דין זה: ד (כא) מגמר. דהוא דבר שאינו שוה לכל נפש אלא למענגים ולא התר ביום טוב. ולענין שתית טיטון ביום טוב, עין בבאור הלכה (אות ד):

שער היזיון

ורק במקום שנהגו לאסור לא רצה להקל, וכן דעת ר"י עקיבא איגר בתשובה סימן יז, ואף ויש אחרונים שמהמירין גם בזה, מקל מקום נראה דאין להתמיר. דבלאו הכי להרמב"ם זה, אף כמה אחרונים העתיקו דברי המגן אברהם לדינא, והגרי"ו והמחבר משה ומהי אדם, וכן מוכח בבאור הגר"א, עין שם. ואף דבאפן זה גם בשביל גדול היה מתר להרבות, וכן איתא לקמן בסימן תקיב דמתר לישאל להרבות בשביל עבדו ושלפתו הכנענים באותה קדרה שמשכשל לעצמו, ואכל מסימן תקג דממלא חבית מים אף על פי שאין צריך אלא קיתון אחד אין ראה כל זה, דאפשר דהיא גרע משום שמכון בהדיא בשביל שניהם, וקא תרמ"א להרבות בשביל הקטן, דבגדול אף דעצם החמום היה מתר, אבל ללא תועלת הוא, דאחר כך יהיה אסור לרחוץ בסו, וכמו שכתבנו בפנים, דאפלו אם החמום היה של התר לגמרי כגון לשתיה לכה, גם כן אסור אחר כך לרחוץ גם כל גופו: יט. אחרונים: כ. ר"ן, שמוכח כן מן הגמרא, והובא בבית יוסף: כא. אליה רבה, וכן כתוב בחדושי הרשב"א והרשב"א: כב. הגר"א ושאר אחרונים: כג. אליה רבה וחסד משה ונהר שלום, וכן משמע במדרכי גופא, ודלא כמגן אברהם: כד. הגר"ז: כה. פרי מגדים מעקר הדין, אין להתמיר בזה:

(ח"א סי' י"ז), דאיך אפשר לומר ליהסם מים כדי לרחוץ כל גופו אסור מן התורה (עי' רש"א (שנת ל"ט ע"ג) בשם תוספות), והא בכלל רחיצת כל גופו איכא ג"כ רחיצת פניו ידיו ורגליו, והוי רק מרצה צבישול לצורך רחיצת שאר הגוף, דשרי מדאורייתא כדאמרינן בעירובין (ס"ח ע"א) וניחוס אגב חימיה, וכמבואר בר"ן לעיל (י"ז ע"א) גבי ממלחה אשה קדירה מים.

אמנם אם נאמר דגם כדי לרחוץ פניו ידיו ורגליו לא שרי כי אם מטעם מתוך, י"ל דלא אליס הך טעמא כי אם כפי הצורך, אבל לא להרבות יותר מכדי לרכו.

אך עדיין ז"ע בזה לפי הטעם שכתב הר"ן (לעיל י"ז ע"א) דרצויי צשיעורא דשרי ציו"ט הוא משום דכיון דעיקרו היתר גם תוספתו כמוהו, וא"כ הכי נמי כאן, הא דשרי משום מתוך היתר גמור הוא ולא דחיה, דהא הולאת חינוק ולולב שרי אף אם היה אפשר מאתמול, אלמא דהיתר גמור הוא ולא דחיה, ועיין בשאגת אריה (סי' ק"ח) וצברוך טעם (שער רביעי דין ב') שכתבו דכל היכי דלא הוי אוכל נפש ממש ולא שרי אלא משום מתוך לא אמרינן דהוה הוהיל, משום דמתוך והוהיל לא אמרינן יחד, ולפי דברינו ז"ע.

ובלאו הכי נלענ"ד פשוט לישב תמיהתו, משום דעיקר הטעם דמתלקינן צין חימום לרחיצת כל גופו, לרחיצת פניו ידיו ורגליו, הוא משום דרחיצת פניו ידיו ורגליו הוי הנאה שהיא שוה לכל נפש, דכל אדם יש לו הנאה מרחיצת זו, משא"כ רחיצת כל גופו לאו שוה לכל נפש הוא, ולפי זה ניחא שפיר, דגם הנאת רחיצת ידים ורגלים ע"י רחיצת כל הגוף צכהאי גוונא הוי כצר הנאה אחרת, והנאה כזו לאו שוה לכל

נפש היא, משום דצכהאי גוונא הוי כצר הנאה אחריתי כמוצן. ועיין צרש"א שנת (ל"ט ע"ג) שכתב, דחימום לרחיצת כל גופו דאסור מדאורייתא היינו דוקא כגון שרוחץ כל גופו צפעס אחת, ודו"ק היטב. שוב ראינו כי כונתי בזה להגאון מוהרש"מ שכ"כ בספר אורחות חיים (סי' תקי"א ס"ג) 47.

חימום מים באדם שנתלכלך ורחיצת מת

באה"ד, וזה אינו ראוי אלא לבני אדם מעונגין. יש לעיין צאדם שנתלכלך אם מותר להסם מים כדי להכנס כל גופו צאמצטי, או דגם צכהאי גוונא רק מפונקים עושים כן, ול"ע. (ע"ע שמירת שנת כהלכה פי"ד הע' כ"ה).

והא דשרי להסם מים עבור רחיצת מת ומיקרי שוה לכל נפש, היינו מפני שהצורך הוא עבור החי והרי כל חי רוחץ את מחו, משא"כ רחיצת כל הגוף צחי, אין זה צורך אלא למעונגים בלבד.

רחיצה בזמנינו

אי חשיבא שוה לכל נפש

ולענין הלכה עיין צמשנה צרורה (סי' תקי"א צבה"ל סד"ה ידיו) דיש לעיין דאולי צימינו אין רחיצת רגלים שוה לכל נפש, ונשנה זה רק צימיהס שהיו הולכין הרצה יתף צלי מנעלים ודומה רגליו לשאר איברי הגוף, עיי"ש. אך ז"ע דאדרצה צומננו גם רחיצת כל הגוף הוה ליה לכאורה שוה לכל נפש שהרי כל אדם עושה כן, ואף אם אין עושין כן אלא פעס אחת צצצוע ז"ע אם חשיב משום כך לא שוה לכל נפש,

ותשמיש המטה יוכיח שאין זה ג"כ בכל יום, וז"ע.

מתני', אין מומנין את החמין לבתחילה ביו"ט. ז"ע למה נקט התנא הטמנה דוקא ולא כל שאר מילי הנזכרים בגמ'.

אינו רשאי להרבות אלא כדי חייו גמ', ומבשלין לו קדרה אחת. ז"ע אמאי לא נתיר לו להרבות עכ"פ באותה קדרה כמה שירצה, כמו שמתירין בעלמא להרבות בשיעורין אפי' לצורך חול. ואף להר"ן שקוצר דצכהאי

גוונא דההיתר רק מחמת דיחוי אסור לריצויי בשיעורא מ"מ הרי ציארנו (לעיל י"ז ע"א ד"ה ממלחה אשה) דצאיסור דרצנן כשמתירים אותו היינו דצכהאי גוונא לא גזרו ותו הוה ליה כהותרה ושפיר היה לנו להתיר לו צנד"ד להרבות כרצונו. ואין לומר דצאמת שרי, דא"כ מאי טעמא אופין לו רק פת אחת ותו לא הרי צתנור מלא נאפית הפת יפה טפי, וכמו דשרינן מטעם זה להרבות לכל אדם הכי נמי לזה. ונראה דגזירה מיוחדת היא שגזרו על מי שלא עירב שלא יהא מותר לו אלא כדי חייו ותו לא.

דף כ"ב ע"א

ביטול כלי מהיכנו בהדלקת הנר מיו"ט לשבת

גמ', ומדליקין לו את הנר. יש להעיר בהדלקת נרות שלנו ציו"ט עבור שבת, ולפי המנהג שהנרות האלו מוקצים לכל אדם גם לזה שלא קיבל עדיין שבת (עיין משנ"ב סי' רס"ג ס"ק כ"ז), דלכאורה הוה ליה בהדלקה זו ציטול כלי מהיכנו, ואע"פ שהאיסור הוא רק מדרבנן מ"מ לא דמי לטבול דשרי משום דאם תקנו מתוקן (שבת מ"ג ע"א), דהתם אם עבר ותקנו תו לא הוי מוקצה ומותר אף באכילה כמבואר לעיל (י"ז ע"ב), משא"כ הכא גם אם טלטלו ממקום למקום עדיין נשאר בהקפאתו.

ונראה דכיון שגם עם גמר ההדלקה עדיין אין כאן קבלת שבת, אלא בסוף הצרכה, לכן אף שנוהגים שלא לטלטל כבר מזמן ההדלקה, כיון דלאו משום שבת הוא לא חשיב משום כך

ציטול כלי. ועיין בספר עזרת ישראל. (וע"ע שמירת שבת כהלכתה פרי מגדים הע' ר' ותיקונים ומלואים שם).

שם, אלא אם כן היו לו חמין במונין. לא ידעתי אם הכוונה שיהיו חמין כאלה שהוטמנו אחתמול אבל אי"ל שיהיו עוד טמונין, או דבעינן דוקא שישארו החמין האלה טמונין מערב יו"ט עד סמוך לשבת בשעה שצא להטמין לשבת⁴⁸, אשר זהו דבר קשה מאד שהרי צמשך זמן רב כזה צודאי יתקלקלו החמין, וז"ע. והנה לגבי נר לא נזכר שצריך שיהא לו נר דלוק מערב יו"ט, ופשוט שאין צריך לכך שידלק זמן רב כ"כ, ושרי גם צלאו הכי (גם לשיטת התוס' בד"ה ומדליקין עיי"ש).

שם, אלא אמר אב"י בגון שערב לזה ולא ערב לזה. עיין ברעק"א שהבין דהיינו

48. א"ה, בכתבי תלמידים מבואר שכן נוטה דעת רבינו ז"ל בפירוש דברי חנינא, וכפשטא דגמ' "טמונין מערב יו"ט", וכן מבואר לעיל (י"ז ע"ב ד"ה ואין טמונין).

שלא להקנות לו ק"ל. וזפרט זנכרי אלס ונכון שאחר שבת ק' כשזא הנכרי לשלם יאמר לו שעתה נזכר לו נטלטלין בהס אחרים ומקבל עתה נטלטלין עצור נטלטלין אשר לקח נזיתו בשבת ק'. ויותר נכון שזנועות שיציא הנכרי יקנה נטלטלין בהס האחר ויהנס לישראל שלקח זנונו הנטלטלים בשבת ק'. והישראל הרי כיוון לשאלה ככ"ל היטב: (עונג"א סק"ח) **להיות** ערב עצור נכרי לנכרי בשבת ק' הו"ל

כזו"ג זנוג. וזפרט לנכרי שהס אזלי זהר ערב כזהלכות רציה. אך לומר לנכרי סתם שהנכרי פלוני הוא צטוח גס ש"י נותן הנכרי לנכרי פלוני לפניו. יש לומר דק"ל שהרי ק"י"ל שאס לא אומר צטירוש חזי דעבך קקנויכא אין ערצות ע"ז. וגס אס צדיני אוה"ע ה"י חיוצ ע"ז. י"ל שבין שצדיני עדיני פטור אין זוי"ג צכך. ואס צאלמות יגבה צדיני אוה"ע הו"ל בעלי"ה. ואולי ז"י כיון שכה צדיני אוה"ע אינו בעלי"ה והו"ל זוי"ג. אך אס לומר לו שהנכרי שזפניו הוא פלוני שזפורקס צעושר צכך ק"ל לכ"ע היטב:

שבו

קע"י ח' (אסור לרחו"ן) **בספק** חשיכה י"ל דק"ל לרחו"ן

צחזוין ללורך עזילה אחר שחפפה השערות וצעו"י. וכ"ש כשא"נה דחוי'. עתה נהגו להקל לטובל צעשיק גס צדחוי' ועכ"פ כשצזמנה ליכא ז"ד לעכצ. ואולי עדיף אז לחסוף צפושרין כי רק על חזוין גזרו וכל שאין עליהם שס חזוין רק פושרין ק"ל. וצזק"א כי אודות חיווס נקוה שצפושרין אין לך ניגוד על ז"ש צשי"ע הק' אודות להחם נקוה אטו עזילה צשאוזין ומקצרה כשאין רק שס פושרין עליהם לא גזרו צכך. ואין חשש צכך מה שהמים לונכיס אינם זנקין כיכ וללעע"כ היטב:

קע"י י"צ צהגה (שיכול לחז"ע) **ג** להנחמיריס צזיעה בשבת

ק' צכניסחו לנרחץ גס שאינו זוכוון להזיע. ז"ע אין חשש כשזזיע צציתו הזוסק כי אין צצית דרך זיעה ולא שיעור זיעה רק ע"י הלטרפות הזלצושים זזיע. ואולי גס צמרחן ק"ל כשאינו זזיע רק ע"י מה שהמלצושים עליו. וזיעה ש"י ניגון

אין לך איקור. אך גס צזוקוס שי"ש רה"ר ויש חשש זור"ה עין צאיקור דאורייתא שיאמרו שהול"א זור"ה לידו שצרה"ר. ז"ינז צאלס שהקילו עוז להקתיר שגס שהזר"ה עין דאורייתא אקור גס צחדרי חדרים ז"ינז צפרקוס חזיר יותר. ואולי גס צאינו אלס. כל שי"ש איזה חועלת ק"ל צדרצנן להקתיר וכז"ש ההוס' שרק דאורייתא שייך איקור צנר"ה עין צחדרי חדרים. ואולי גס צרה"ר ל"ש צכך ז"ע כי אין חוטא נל"א לו. וזקתנזא הול"א הנכרי לרה"ר. וגס אס הכיח ציד הנכרי אין איקור דאורייתא כי הנחה לצד או עקירה אינה כח"י שיעור שאקור מהחז"ה. וגס דחזי נלטרופי כי. ז"ינז עקירה לצד אינה עדיין גדר נלכחה וכזו נקצן נטלטלין צציתו ע"ה להול"אס שאין צכך זנוס גדר ח"ש של נלכחה וללע"ע. ומלד תחוס אזלי אקרו חז"ל גס צכליס זנעין מה שי"ש צציתת צחזנה. ואקור להכיח צחזנתו שתל"א חוץ לתחוס בשבת ק' גס זעזננה. וכשיול"ה ע"י נכרי אינו כשצוד"ש וכ"ה צזנטלטלין שאינו כשצוד"ש רק אין לזנטלטלין להיות חוץ לתחוס גס שלא על ידו וצזיע שאין איקור צציתה צחזנתו לכונה פוסקים זז"ע צזקכת יו"ט איקור תחזוין על צחזנתו זזשזע גס כשיול"ה זול"ע:

ובברמלית גס צפרהק"א י"ל דל"ש חשש ז"ע אס ידוע. שלא זוכר

הישראל בשבת ק'. שהרי ללורך זותר צצוד"ש וכל שזותר ללורך אין עוד לך ז"ע צכך וכן צזנטלטים שרגילים נכרים לזכור כזו צלים גס אס עתה לקח זנשל ישראל י"ל דל"ש צ

ז"ע כיון שזע"י רוצ הנכרי זז"ה לצית ישר... לזכור וכשאינו קונה זזנו זול"אס זנשס. וצאלס שצא לקנות יתן לו צדרך שאלה שיחזור לו כעין נטלטל שלוקח זרשותו. וכזו צלים וכוותס שהכל שז. וכזו שלוקחים צצנת ק' זשקים לשחות. שגס ללורך שבת ק' זז"ל אקור רק שהקתמויות הוא רק שיה"י צהיתר והי"נו ששואל ויוכל להחזיר לו אחר שבת ק' זשקים ההס שיקנה זזנו אחר שבת ק'. ואס אח"כ זשלס החשצון על זזון נקצע אחר שבת ק'. וכ"ה נכרי שגס שאין הכרע שיצחור הנכרי צדרך הזותר לישראל והוא שצא לקנות כזוכתו לקנות ז"ע ע"י מה שהישראל כזוכתו

שבו סוגרין המבואח בלילה ולא ה' יבולח ללאח בלילה נבית
המבואח . ונראה דה מי כונה בבי' בפירושו מ"ש שוערי העיר
שבו סוגרים הדלתות בחחילה בלילה . אין ר"ל דלתות שערי
העיר שנכנסים ויואלים בו . אלא דלתות כל המבואח בליל
שבו מוכרחים אף לשוב לביהם מעט' . דאלו מיד מתחילה
בלילה שבו א"ל ללאח ונכח ממנו למנו . וא"ל מחלוקת רש"כ
ור"מ דף בספרה פליגי . עכ"פ לכל הפירושים נוכח שאלו
למד להקל ע"פ ר"מ כמו שצ"ד בחשונה עכ"פ ומבואח הס"ט
ואוסף על דבריו ולפ"ו נראה וכו' ע"פ דברי רבי' וצ"ד דאף
לביה' שרי ופ"ס אין זה אלא בליל שכתב דה"ה אם לריכה
שחטטל מעט' כגון שבת המבואח הוא רחוק מביהם וק"ל שמונח
מעט' א"ל לה לבח לביהם אלא משתתף נמי שרי' וע"פ
נראה דהכיני פני עיר דלאציג ע"ס כוראחו לטובל מעט' וק"ל
אך סמך למשיכה כל כך שאלו בשום אופן לבח לביהם משני
ריחוק הדוך אלא משתשיכה שבו אשפר כדפח עכ"פ דאפילו
לפיסם המתמירין אליבא דר"מ ביום השביעי אינו אלא משום סך
בחו ולא דחיק ביטול שונה מטעם השפח ו' . אבל בליל
שנשאלתי אב"ח חלושת כח שה' יום שביעי שלח בערב י"ח וכן
אין לה ללכת ברגלים מש"ל לדלאציג ור"ה להחיר לה לטובל
מעט' המתן ללילה כדרי שהובל לבח בעולם ג"כ מעט' בעוד
הליכה בעולם לביה' דהיינו לשוב לביהם ג"כ בעוד היום אלא
שראהם להחשב נבית אחרים בלא נביהם עד שתתן . זה
הוא מוכח מתקנתא דרבא אף לכל הפירושים דאב"ח למה
ביטול רבא שונה אה"ה לו לחקן לטובל ביממה דשביעי וליקן
לביהם ג"כ מעט' אלא שהחשב נבית סק אחד בלילה מבואח .
א"ו דה לא כולם הוא דאב"ח אכ"ה השפח שמה לא החשב
ותקן לביהם מעט' לשמח וחראה וחסחור זה ברור . אף גם
דע שגולה בקדמי הגאון בעל ס"ס להורות להם היות זה בג"ל
אין לה יהיה מהיר להם לטובל בשביעי אלא כדמסיים העה"כ
ג"כ המחמיר אף לאחרים תפ"כ . אבל זה כבר הורה זקן :
ע"ין בס"ט ב"י ק"ל סס"ק ט' כתב ולפ"ו ה' מקום למר
דה"ה רחילה בחמין ב"ט ב' שרי' וכו' ונהגו להחמיר ואין
להקל . ולע"ד שרי' הוא אפילו ע"י יבראל שברי בשבת דף ל"ט
ע"כ כתב תוס' דלהכי רחילה אסורה ב"ט מכות דחינה אלא
לחטונה והוי דומיא דמוגמר שאינו טוב לכל נפש . (ועתה זה
תפסיק לעיקר ב"ח ב"י הקי"ח נמה שכתבין לאסור אפילו
בחמין שהוחמו מעט' ע"ין בבי' בשם הר"ן) . והיינו משום
דכיו הפטוקא יתירה והר"ה שמישע עם שאינם משקקים אף
כי מטוי להם אינם מחאויב אלו . ולהכי אף להתפוקים אסור
ללא היתרה התורה אלא דבר הכריך לכל נפש ולא תפוקא
יתירה . משאלו אליה לבי ב"ט דהעלה הגמרא כחבוח ד' ז'
דהוי שפיר דבר הכריך לכל נפש משום דהעטג זה הכל מחאויב
אלו אלא שלא להכל הוא מטוי . ולדעתו אין הדבר תלוי ברוב
או במישע כדבעל' בכתובותיהם הדרכי נועם כפי' ע' וספד
זרע אמה ב"י ע"כ אלא כדכתבי נמה בחמין שראתם שאינם
תפוקין אפילו מטוי להם אינם מחאויב אלו תפוקא יתירה
הוא ואסור . והדע רחילה ודאי משמע בשבת דף מ' שרוב
השולם היו חלוקים בה מדנהמור החם עלה ר"ח שאין הדבר עומד
להם . וא"ל לע"ד להם להם חמין לנודך עבילה מטה שאינה כלל
לחטונה אלא להלוי מן האער ובפרט חמין הקור ובמקומות
הקרים נדרא דומה נעשיית מדורה להחמם כגדו דשרי ב"ט
בפשוט והיינו מהבוא עטמח שאינו לחטונה אלא להלוי מן האער
וכל המטוי לו מחאויב אלו ומקרי דבר הכריך לכל נפש ושרי וכו'
זה כגלגל' ברור שאין זה בכלל באיסור רחילה בחמין כל בגוף
ב"ט . אמנם לברמ"ס שמבאר האיסור רחילה בחמין שהוחמו
ב"ט מטעם גזירה מהחלואה . ל"ט ק"ה אם יש לחלק כה"ל .
ובאמת נריך לי ע"ין מה גזירה ס"ך אם מעיקרא דדינא שרי'
אליב' אף להם ב"ט [וע"כ ר"ל משום גזירה שירחן מרחן
זה אסור לבי אפילו בחמין שהוחמו מעט' כמבואר ע"ס ח"ל
כעטב למ' ב"ט ע"כ דגאו בו משום מרחן שים כמה מלאכות

אסורות דלחיה בשבת פרק כירס הריענ"א ז"ל נגד זה אליב'
ודאי היתיר ברור מה שמבוא הס"ט בג"ל ס"ק ע"ז משום
דכמקום ביטול שונה או לער לא נזרו ואלו היתיר שהמליח
הח"ל להפיל במקום מים מועטים ולא שיתחממו עד שיצור
שיקרא מים חמין אלא שחשבו לית המים בלבד . ואחריו רחילתי
ענה שהחיק בסברא זו בספר זרע אמה שדפוס מחדש . ואני
כבר זה כמה כתבתי בלד הח"ל בלשון זה ע"ין שבת מ' ע"ב
תוס' ד"ה מפני שמפשי מים שעלו ובחידושי רש"כ"א שם כתוב
ויש מפרשים שאינו משום איסור עצמו של הספר אלא כיוון
במים שושרין ולעיל מזה כתב וספנה ליתן היינו הפטר .
נראה מדברייהם דאיסור רחילה אף בוס עכ"ל . וכעת מלאחי
ח"ל בכלבו כדעתו שז"ל דף קכ"ד ופ"ה אלא מ"י בראש קרי
בליל שבת לא י"ט ימי קור חייב הוא לערב ואע"פ שהיה
חילה וכן לדי סבכה או פטור הוא מן החפלות או יש לו
תקנה להחם חמין מעט' או מעט' ומכיון שאלו יארע לו דבר
יערב בהם אחרים כדי שיבו שושרין ויחם על גופו . הש"כ
לרבינו האי גאון ז"ל הכין חיינה שאם חושש אדם שמה יסחכן
פטור מן החפלות וחמין שהוחמו מעט' כבר פשיטא שאסור
לרחוץ בהן כל גופו . הרי להדיא שאסור לערב לשבח פושרין .
ובדאי שק הוא שברי כל עיקר רחילה בגוף בחמין איסורו אינו
אלא בפשרין דברוחמין בלי' א"ל לרחוץ כדמבואר ברש"י דף
מ"ב נמש' שבת שכתב ואפילו מעט' שלא יב"ה לריכיה להסיג
רחיתחן . וגם מדלא הסיג נמי לאיסור בעי"ט ותחן כל עיקר
מזה נראה דלא די דס"ל זה ליתיר כי מהחמין אפילו בשעת
הגאונים המחירים רחילה כל בגוף בחמין שהוחמו מעט' .
אלא דנראה לו זה שאינה רחילה של חטונה אפילו ב"ט שרי
ולכיון שחן ולא הסיג מלאכה אלה וסמך ממה דדיק
לאסור בשבת דני"ט שרי . ואלו בספר זרע אמה בג"ל חקט
עלמו להחיר להדיא רחילה בשבת כל גופו בפשרין ובדברי רש"י
ז"ל בג"ל דחק לשטח המכוון ע"ס שהאריך להוכיח מדלא מליח
הסוגי' יומא מאיסור שבת דרחילה כל בגוף ב"ט . וזה לכידי
לא מיוי הוא שברי א"ה שבת דף מ' אמר ריב"ל בחחילה
היו רוחמין בחמין שהוחמו מעט' שבלי ספק אליו שהיה בחחילה
לכל הפחות נאמר על חמין הביה . ומס' תו כוי' לי' לאקשויי
שוב כתב בסברא מלך ע"הם טעמה דכל כמה שאין המים חמין
ממש אלא שושרין לא היו בכלל מה שאסרו לרחוץ כל גופי
בחמין בשבת דבשלמא חמין ממש אסור משום דלמלא אחי' להחם
בשבת אבל בפושרין אמאי נגזור לטובל בכו בשבת בלא בחמה
שרי להפשי מים בשבת אפילו כנגד המדורה עכ"ל . וע"ס
זה נמי ודאי אינו דהא כפרולה לערב חמין בעלגים כדי
להפשי מים או אפילו אף להפגי ליתן ידוע שמוכרח לטווח החמין
חמין ממש ופשיטא דשייך בגזירה שזוחמו החמין ממש בשבת
ויאמרו מעט' שהוחמו . ולהכי הברור נעושיי שהח"ל שגב בתייר
זה והוא איסור גמור כדבוכחתי מהרשב"א וכדמבואר להדיא
ברש"י וע"ין נמי תוס' שבת דף מ"ה ד"ה ומ"ס שם נמי מבואר
דפסגה ליתן כיינו הפטר :

בש"ך סק"ט . ע"ין טו . והנה בגוף הדין כבר הושג וע"ין
בס"ט . אמנם כל דבריו לפ"ד ח"י לפרש שכתב נראה
דהיינו דוקא ליתן שכללות חמין טובולת ב' וכמ"ס כפי' ק"ז
ס"ק כ"ט ע"ס כי ע"כ לשם רומ' וי"ל ליתן שמתמירים
הכלות שלא לספור ז' נקיים עד אחר יום ה' לראייתם . וא"י
מה בכך הא בלוחן ה' ימ"ס אינה נודקת ע"הם וגם אינה
משגיחה אם שופקת בטורה רק כשיום ה' היא משגיחה ליפסק
בטורה ומלא מתחילה לספור ז' נקיים ולמה לא יבא החשש כיום
ז' לשמא חלואה וחשחור דוק :

סימן קצ"ח סעיף ד' בג"ה ואם היו מחבנות וכו' . והיינו
ע"ס טעור הפוסק כרבווחו של רש"י שכתב
נמה אשה וע"ין בבי' שביאר עטמח דס"ל להבוא לישאל
שאמרו מישע ומקפיד חולץ ל"ד דאפילו עלו ב"י מ"י הלשון
מקפיד לא כוי עבילה ודוקא בחטוי' שאינה מקפדת א"ל
לכלך